

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

DVOJTÝŽDENNÍK
MESTA
BANSKÁ
ŠTIAVNICA

7. december 2023

číslo 29

30.

VÝROČIE ZÁPISU
LOKALITY DO
ZOZNAMU SVETOVÉHO
DEDIČSTVA UNESCO
1993-2023

ročník XXXIV

cena 0,70 €

Nové
kontajnery
na textil
str. 3

Pomôžte
ľuďom
v núdzi
str. 6

Štjavnický
vjanočný
jarmok
str. 12

Oslavy 30. výročia zápisu do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO

V pondelok 11. decembra 2023 uplynie presne 30 rokov od rozhodnutia Výboru svetového dedičstva UNESCO o zápise Banskej Štiavnice a technických pamiatok okolia do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Stalo sa tak na 17. zasadnutí Výboru v kolumbijskej Cartagene. Pri príležitosti 30. výročia tejto významnej udalosti Mesto Banská Štiavnica organizuje viacero podujatí. Na 30. výročie zápisu sa uskutoční v priestoroch Rytierskej sály Starého zámku konferencia „Budúce udržateľné využitie technických pamiatok na prospech miestnych ľudí a prírody“. **33.str.**

ŠTIAVNIČAN
&
DODO KLIMKO BAND

Evanjelický kostol
11. 12. 2023
17:00 hod.

MŠ

počas vianočných sviatkov

Oznamujeme rodičom, že všetky materské školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Štiavnica – MŠ ul. Bratská, MŠ ul. 1. mája, MŠ ul. Mierová budú do 22. decembra 2023 (piatok) vrátať, otvorené v obvyklom čase.

V období od 27. - 29. 12. 2023 budú materské školy z dôvodu nízkeho záujmu rodičov zatvorené.

Od 2. do 5. januára 2024 bude otvorená jedna trieda MŠ ul. Bratská pre rodičov, ktorí prejavili záujem a svoje deti už nahlásili. Opätovne budú všetky MŠ otvorené v obvyklom čase od 8. januára 2024 (pondelok).

Ďakujeme za pochopenie.

MsÚ

Upozornenie občanov na splnenie daňových povinností

Blíži sa koniec roka 2023, a preto upozorňujeme občanov na splnenie daňových povinností za rok 2023.

Každý občan je povinný uhradiť svoje záväzky voči Mestu Banská Štiavnica, a to uhradiť miestne dane a poplatky na základe rozhodnutí, ktoré mu boli vydané v zmysle platných VZN mesta Banská Štiavnica. Radi by sme upozornili občanov, fyzické a právnické

osoby, ktoré si tieto svoje záväzky neuhradia do 30. 12. 2023, budú zverejnené na stránke mesta počas celého nasledujúceho roka ako dlžníci. Zároveň by sme radi upozornili, že do 31. 1. 2024 si musia daňovníci, t. j. občania, fyzické, právnické osoby splniť povinnosti vyplývajúce zo Zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a poplatkoch. Povinnosťou všetkých vlastníkov nehnuteľností na území mesta je podanie daňové-

ho priznania na daň z nehnuteľností. Priznanie je povinný podať vlastník, u ktorého nastali akékoľvek zmeny vo vlastníctve nehnuteľností k 1. 1. 2024. Takou zmenou je napr. kúpa, predaj, darovanie domu, pozemku, bytu, nadobudnutie nehnuteľnosti v dedičskom konaní, dražbou, vydanie stavebného povolenia alebo zmena geometrického plánu a pod. Vlastník, u ktorého nenastali zmeny, daňové priznanie nemusí

podať. **Termín na podanie daňového priznania na daň z nehnuteľností je do 31. 1. 2024.**

Za nepodanie priznania v lehote do 31. 1. 2024 bude daňovníkovi vyručená pokuta od 5€ do 3 000€, najviac do výšky vyrubenej dane. Daňové priznanie je možné poslať poštou, elektronicky cez ústredný portál verejnej správy slovensko.sk, resp. osobne v podateľni klientskeho centra MsÚ. **33.str.**

INZERČIA

STAVMAT BŠ

STAVEBNINY
STAVMAT Banská Štiavnica, s.r.o.

Predajňa stavebnín
Horná Huta 42
tel.: 0918 624 835

Otváracie hodiny
po - pia: 7:00 - 15:30 hod.

KAŽDÝ DEŇ ZĽAVA 10%

VÝMENNÍK

nepárna streda, 15.00- 16.00 h

Miesto: Kultúrne centrum,
Kammerhofská č. 1, Banská Štiavnica

Kontakt: 045/6949651

z programu
primátorky**27.11.**

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Uskutočnila sa gremiálna porada so zástupcami mestských spoločností.
- Pracovné rokovanie s poslancami k zasadnutiu mestského zastupiteľstva.

28.11.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie k riešeniu kanalizácie na Počúvadlianskom jazere.

29.11.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie k ekonomike Mestských lesov Banská Štiavnica, spol. s r.o.

30.11.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie so zástupcami BBSK a IDS k riešeniu integrovanej autobusovej dopravy.

1.12.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie s právnym zástupcom mesta k riešeniu majetkovoprávného usporiadania mestských lesov.

4.12.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie s majiteľmi objektu bývalej Baníckej školy na ul. Akademická č. 336/11.
- Pracovné rokovanie k úprave bazény mestských kúpeľov.
- Redakčná rada ŠN.

Štiavničania, Štiavnica, médiá a súvťažnosti

19.11. v Rádiu Lumen o 6.30 h a 21.11. v Rádiu Regina o 16.20 h bola spomienka na Andreja Kmeťa, ktorý sa v súvislosti s tým, že sa narodil 19.11.1841. Bol to katolícky kňaz, zakladateľ slovenskej národnej vedy, archeológ a botanik európskeho významu, bol absolventom banskoštiavnického gymnázia a 28 rokov pôsobil v Prenčove. Najvýznamnejším miestom jeho výskumov bolo Sitno a jeho bezprostredné okolie.

20.11. vo viacerých médiách odznelo, že Eduard Heger, predseda mimoparlamentnej strany (Demokrati) sa vzdáva funkcie a túto funkciu bude zastávať Exštiavničan Jaroslav Naď. Stalo sa tak 1.12.

25.11. v Rádiu Regina od 11.05 do 12.00 h hovorila Štiavničanka Oľga Kuchtová o priebehu novembrových dní 1989 v B. Štiavni, ktorých bola významnou predstaviteľkou, o jej dlhoročnej práci v Slovenskom banskom múzeu, ako aj o jej celoživotnej maliarskej tvorbe i organizovaní medzinárodných maliarskych plenérov v B. Štiavni, ktorých organizovanie je neodmysliteľne spojené s jej menom. Podstatná časť tejto relácie odznela aj 1.12. v Rádiu Regina o 11.05 h.

26.11. v Správach RTVS na Jednot-

ke o 19.00 h bola reportáž z oceňovania 15. ročníka Roma Spirit 2023, osobností, organizácií, médií, obcí a zamestnávateľov, ktorí dokážu realizovať aktivity a projekty, ktoré prinášajú efektívne a fungujúce riešenia výziev nielen rómskych komunít. Medzi laureátmi boli v kategórii mimovládna organizácia aj Šukar Dživipen, n. o., Banská Štiavnica (nominácia za dlhodobú a neobdobnú komunitnú prácu v lokalitách Šobov a Povrazník, za tvorivé, rôznorodé a efektívne využívanie komunitného organizovania, aktivizovanie miestneho obyvateľstva a zapájanie obyvateľov z majority). Záznam z oceňovania laureátov Roma Spirit 2023 sa odvysielala 9. decembra na RTVS.

V predchádzajúcich dňoch vo viacerých médiách odznelo, že dňa 7.12. bude uvedený do kín film „Emília“ od Martina Šulíka o Emílii Vášáryovej, ktorá svoje detstvo a mladosť prežila v B. Štiavni.

29.11. v Rádiu Devín o 7.20 h bola spomienka na panovníčku Máriu Teréziu, ktorá zomrela v tento deň v r. 1780. S jej menom je neodmysliteľne spojené založenie svetoznámej Baníckej akadémie v B. Štiavni, o čom rozhodla 13.12.1762.

Ján Novák

Oslava sv. Barbory

4.12. Spevokol Štiavničan vo veľkej sále Reštaurácie sv. Barborka oslávil patrónku všetkých baníkov - sv. Barboru.

Hostiteľ Mgr. Peter Ernek privítal štiavnický mužský spevácky zbor a dekana rímskokatolíckej Farnosti Banská Štiavnica Mgr. Norberta Ďurďika, ktorý si modlitbou uctil jej pamiatku. Spevokol Štiavničan prijal večer svojím hudobným vystúpením a všetci prítomní si zaspomínali aj na nedávno zosnulého člena zboru Michala Tokára. V príjemnej predvianočnej atmosfére nechýbalo malé občerstvenie a chutná večera.

Spevokol Štiavničan sa predstaví v najbližších dňoch: 9.12. o 15.00 h a 16.00 h - Štiavnický vianočný jarmok, nádvorie Kammerhofu, 11.12. o 17.00 h - evanjelický kostol, ad-

ventný koncert s Dodo Klimko Band, 16.12. o 15.00 h - Banské múzeum v prírode - skanzen: betlehemské svetlo a o 16.30 h - vianočné trhy: terasa Pod Klopačkou, 22.12. - nádvorie penziónu Berg, adventný program. Srdečne pozývame!

Michal Kríž

z programu
primátorky

- Príprava zabezpečenia konferencie k 30. výročiu zápisu lokality Historické mesto Banská Štiavnica a technické pamiatky v jeho okolí do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

- Posledná rozlúčka s občanom nášho mesta p. Martou Farkášovou.

5.12.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účast na zasadnutí Rady ZMOS.

6.12.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účast na zasadnutí Rady ZMOS.
- Posledná rozlúčka s pplk. Ing. Oldřichom Havlíkom.

- Účast na podujatí Čarovný Mikuláš spojenom s tradičným rozsvetovaním vianočného stromčeka a vianočnej výzdoby.

7.12.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účast na zasadnutí mestského zastupiteľstva.

8.12.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Riešenie ekonomiky Technických služieb, m.p., Banská Štiavnica.
- Uvítanie do života nových občanov mesta.

Viera Lauková

School fair

Školský parlament GAK Vás pozýva na Christmas School fair **19.12. od 14.30 do 19.30 h** v priestoroch **Gymnázia Andreja Kmeťa**.

Príďte si aj Vy spolu s nami spríjemniť vianočný čas. V sprievode živých hudieb, vône punču, kopy dobrôt pod zub a, samozrejme tu nájdete aj stánky so všeličím iným. Tak to nepremeškajte... Tešíme sa na Vás!

GAK

myšlienka
dňa

„Štedrý človek si vymyslí aj dôvod na dávanie.“

Publilius Syrus

Oslavy 30. výročia zápisu do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO

§1.str. Konferencia bude pozostávať z dvoch moderovaných diskusných panelov:

1. 30 rokov súčasťou svetového dedičstva UNESCO a o budúcnosti lokalít svetového dedičstva a ich financovania.
2. Budúce udržateľné využitie technických pamiatok na prospech miestnych ľudí a prírody. Súčasťou osláv výročia bude aj

otvorenie výstavy „30 rokov súčasťou svetového dedičstva UNESCO“, ktorú tvorivo vyberá a obsahovo usporadúva PhDr. Daniel Harvan v spolupráci s mladou architektkou MgA. Ing. arch. Petrou Mészáros. Vernisáž výstavy sa uskutoční v pondelok 11. decembra o 15.30 h v Kaplnke sv. Anny na radnici a verejnosti bude prístupná do 31. 1. 2024. Oslavy 30. vý-

ročia zápisu vyvrcholia v Evanjelickom kostole na Radničnom námestí uvedením do života fotografickej publikácie „Banská Štiavnica a okolie“ od Jána Petríka a kolektívu banskoštiavnických fotografov, ktoré bude súčasťou koncertu spevokolu Štiavničan s Dodo Klimko Band.

Všetci ste srdečne vítaní!

MsÚ

Upozornenie občanov na splnenie daňových povinností

§1.str. Daňové priznanie je daňovník povinný podať aj v priebehu roka, ak nadobudne nehnuteľnosť dedením alebo vydražením, najneskôr do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti dedičského osvedčenia alebo po dni schválenia príklepu súdom. Daňové priznanie sa podáva aj v prípade, že daňovník nadobudol psa, kde vlastník, resp. držiteľ psa má povinnosť podať **daňové priznanie** na predpísanom tlačíve do 30 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti. V prípade, že vznikne alebo zanikne daňová povinnosť po podaní daňového priznania (napr. kúpa ďalšieho psa, úmrtie psa), daňovník je povinný podať do 30 dní od vzniku alebo zániku daňovej povinnosti **čiasťkové daňové priznanie** príslušnému správci dane (podáva sa na rovnakom tlačíve). V čiasťkovom priznaní sa uvádzajú iba zmeny oproti dovtedy podanému priznaniu. Ak však nenastanú žiadne zmeny po podaní daňové-

ho priznania, v ďalších zdaňovacích obdobiach sa daňové priznanie nepodáva. V januári je už možnosť doručenia dokladov preukazujúcich nárok na úľavu, alebo odpustenie poplatku za komunálny odpad. Ide väčšinou o doklady preukazujúce pobyt, štúdium alebo prácu v zahraničí, mimo miesta trvalého pobytu a pod. Podnikajúce subjekty, ktoré majú množstvový zber KO sú taktiež povinné ohlásiť vznik, zánik do 30 dní odo dňa, kedy nastala skutočnosť a akúkoľvek inú zmenu subjektu najneskôr do 31. 3. 2024.

Každá ďalšia zmena nahlásená po 31. 3. 2024 bude platná až od 1. 1. 2025. Subjekty, ktoré sú prihlásené na kontajnerovo – intervalový systém zberu KO a nemajú žiadnu zmenu, bude doručený predpis poplatku/dane automaticky. Subjekty, ktoré sú prihlásené na vrecový systém zberu KO, sú povinné nahlásiť zmenu na kontajnero-

vo – intervalový systém zberu KO v zmysle platného VZN č. 4/2022 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady do 31. 1. 2024.

K nahláseným nádobám budú prebiehať kontroly počas celého roka. Preto je nevyhnutné, aby každá nádoba bola označená názvom prevádzky.

Zároveň oznamujeme občanom, že od 1. 12. 2023 do 31. 1. 2024 **došlo k dočasnej zmene úradných hodín** na ekonomickom oddelení MsÚ, a to nasledovne:

pondelok	8.00 – 11.30 h
	12.00 – 15.00 h
utorok	8.00 – 11.30 h
	12.00 – 15.00 h
streda	8.00 – 11.30 h
	12.00 – 16.30 h
štvrtok	nestránkový deň
piatok	8.00 – 11.30 h
	12.00 – 13.30 h

**ekonomické odd.,
MsÚ**

Viac kontajnerov na textil v našom meste

V piatok 24. 11. 2023 občianske združenie Humana People to People Slovakia v spolupráci s Technickými službami, m. p., Banská Štiavnica, rozmiestnilo 7 nových kontajnerov na použiteľné šatstvo a textil.

Kontajnery sa nachádzajú na nasledovných lokalitách:

1. sídlisko Drieňová, ul. J. Straku 2 - pri stojisku DR014
2. sídlisko Drieňová, ul. Bratská 9 - pod škôlkou
3. sídlisko Drieňová, ul. Učiteľská 1 -

pri stojisku DR020

4. miestna časť Štefultov, ul. Obrancov mieru 34 - pri Jednote
 5. ul. Dolná 21 - na otvorenom stojisku medzi panelákmi
 6. ul. Lesnícka 10 - medzi autobusovou zastávkou a pohostinstvom
 7. na zbernom dvore (ul. Antolská 46)
- Kontajnery významne rozširujú už existujúci systém zberu použiteľného šatstva a textilu v meste. Pôvodné 2 oranžové kontajnery na textil nad Billou a na Drieňovej pod Ternom ostávajú tiež občanom k dispozícii. Tieto kontajnery má v správe o. z.

Humana, ktoré ich bude pravidelne vyprázdňovať raz mesačne.

Prosíme občanov, aby do kontajnerov vhadzovali len použiteľné šatstvo a textil - pánske, dámske, detské odevy pre všetky sezóny, posteľnú bielizeň a iný domáci textil, topánky, tašky, kožené a kožušinové odevy a doplnky.

Je prísne zakázané do kontajnerov akýmkoľvek spôsobom vniknúť a kontajnery poškodzovať.

Ďakujeme, že triedite!

**Miloš Veverka,
Technické služby, m. p., BS**

Podávanie žiadostí

o poskytnutie dotácií (finančných prostriedkov) z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica podľa VZN č. 2/2018 v znení dodatku č. 1 pre rok 2024

Mesto Banská Štiavnica oznamuje, že **do 31.12.2023** je termín pre podávanie žiadostí poskytnutie dotácie na rok 2024 pre právnické osoby a fyzické osoby - podnikateľov podľa §3 VZN č. 2/2018 v znení dodatku č. 1. V zmysle Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Štiavnica č. 2/2018 v znení dodatku č. 1 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica, je potrebné žiadosť podať písomnou formou na predpísanom tlačíve, ktoré nájdete v klientskom centre mestského úradu alebo priamo na stránke mesta Banská Štiavnica: <https://www.banskastiavnica.sk/obcan/mestsky-urad/tlaciva/> Kompletne a správne vyplnená žiadosť o poskytnutie dotácie, ktorej súčasťou je aj rozpočet, musí obsahovať povinné prílohy (kópie): zmluva alebo potvrdenie o zriadení bankového účtu, ktorého vlastníkom je žiadateľ, výpis z registra trestov na právnickú osobu, ktorý je vedený Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, doklad o založení subjektu - zriaďovaciu listinu, zakladateľskú zmluvu, stanov s potvrdením registrácie /občianske združenia, neziskové organizácie, záujmové združenia a pod./, ďalšie dokumenty týkajúce sa projektu, čestné vyhlásenia žiadateľa /príloha č. 1/

Pripomíname, že prílohy sú povinné pre všetkých žiadateľov o dotáciu. V prípade nejasností kontaktujte: Mestský úrad, ekonomické oddelenie, Nám. sv. Trojice č. 1, 969 01 Banská Štiavnica, t. č.: 045/694 96 30, mail: msu@banskastiavnica.sk

MsÚ

Organizačné oddelenie MsÚ

dočasne presťahované

Radi by sme informovali obyvateľov nášho mesta, že z dôvodu rekonštrukcie radnice, je odd. organizačné, vnútornej správy a sociálnych vecí dočasne presťahované do priestorov Žembovského domu (Nám. sv. Trojice 1) na 3. poschodí. Ďakujeme za pochopenie!

MsÚ

Vianočné osvetlenie

Technické služby, m.p., začali s inštaláciou vianočného osvetlenia v historickom centre nášho mesta v stredu 22.11.2023. Postupne bola svetelná výzdoba nainštalovaná na Námestí sv. Trojice, Radničnom námestí, uliciach A. Kmeťa, Akademickej, Mierovej, A. Sládkoviča, Kammerhofskej a Dolnej ulici až po Križovatku. Pokračovať s výzdobou sa bude ďalej na sídlisku Drieňová.

V utorok 28.11.2023 bol na Námestí sv. Trojice v spolupráci s mestskými lesmi osadený vianočný stromček. Po skompletizovaní a odskúšaní celej inštalácie bola táto zapnutá v piatok 1.12.2023. Súčasťou slávnostného osvetlenia mesta sa stanú aj jeho dominanty – Starý zámok, Nový zámok, Trojičný stĺp a radnica. Tieto budú osvetlené v období **od 23.12.2023 do 8.1.2024**.

Miloš Janovský,

Technické služby, m.p.,
Banská Štiavnica

Pozvánka

Mesto Banská Štiavnica v spolupráci so Slovenským bankským múzeom, MV SR, SNA – Slovenským bankským archívom Vás pozýva na **vernissáž výstavy Banská Štiavnica – tridsať rokov súčasť svetového dedičstva UNESCO (1993 – 2023)**. Vernissáž výstavy sa uskutoční **11.12.2023 o 15.30 h v Kaplnke sv. Anny** na radnici. Srdečne pozývame!

MsÚ

Pozvánka

Mesto Banská Štiavnica Vás pozýva na **koncert Štiavničian & Dodo Klimko Band** pri príležitosti 30. výročia zápisu Historického mesta Banská Štiavnica a technických pamiatok v jeho okolí do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Koncert sa uskutoční **11.12.2023 o 17.00 h v evanjelickom kostole**. Súčasťou koncertu bude aj uvedenie do života fotografickej publikácie Ján Petrik a kol. „Banská Štiavnica a okolie“. Vstup: zadarmo. Tešíme sa na Vás!

MsÚ

Zimná údržba MK a verejných priestorov v sezóne 2023/24

Technické služby, mestský podnik Banská Štiavnica majú v správe mestské komunikácie (ďalej MK), verejné priestory (ďalej VP), schody a chodníky, na ktorých zabezpečujú údržbu s cieľom čistoty a v zimnom období tiež ich prejazdnosti a priechodnosti.

Účelom zimnej údržby je zmiernenie vplyvu nepriaznivého zimného počasia na prejazdnosť MK a priechodnosť VP. Zimná údržba sa vykonáva v zmysle mestským zastupiteľstvom schváleného Operačného plánu zimnej údržby mestských komunikácií na danú sezónu.

Pre zabezpečenie verejnoprospešných služieb v zimnej sezóne 2023-2024 disponujú TS personálnym, materiálovým a technickým vybavením. V prípade kalamitných a mimoriadnych situácií sa privoláva na pomoc technika a ľudské zdroje od kooperujúcich subjektov.

Technické vybavenie predstavujú najmä vozidlá so zimnou výbavou a výstrojom a mechanizmy na manipuláciu so snehom.

Celkovo podnik disponuje:

- dvomi sypačmi - veľké (1ks) - široké ulice, hlavné,
- malé (1ks) - uličky, širšie chodníky,
- dvomi traktormi - okrajové časti mesta, menej frekventované ulice,
- tromi nakladačmi mechanizmami - nakladanie posypu, manipulácia so snehom, čistenie chodníkov a parkovísk,
- dvomi nákladnými vozidlami Avia a Gazella - ručný posyp.

I. Operačný plán zimnej údržby MK pre zimné obdobie 2023 – 2024

1. Poradie vykonania zimnej údržby

I. prioritá

Nájazd od štátnej cesty (obchvat) pod Drieňovou po nemocnicu, ulica Ľudvíka Svobodu, Energetikov, Bratská, (prejazd sídliskom), hasičský a záchranný zbor ulica Pletiar-ska, parkoviská pod Novým zámkom a ulica Mládežnícka.

Ulice: Mierová, Akademická, Andreja Kmeťa, Radničné námestie, Námestie sv. Trojice, Andreja Sládkoviča, Jozefa Karola Hella po Dolnú Roveň - križovatku so štátnou cestou, ulica Dolná, 1. mája, Križovatka, Obrancov mieru (od ilijského mosta po Suchý tajch) - prejazd Štefultovom.

II. prioritá

Povrazník, Horná a Dolná Huta, Na Zigmund šachtu, ulice na Špitálke (ul. Pavla Dobšinského, Slovanská, Antona Bernoláka, Martina Hatallu, Ivana Krasku, Ľudovíta Štúra, Janka Matušku), Antona Pécha, Antolská, Michala Miloslava Hodžu, Jozefa Miloslava Hurbana, Botanická, Budovateľská, Špitálska, Povrazník, parkovisko ulica Lesnícka (nad štátnou políciou), parkovisko ulica Mládežnícka (pri štátnej polícii).

Na týchto úsekoch bude zimná údržba vykonaná do 4 hodín po ukončení sneženia v pracovnom čase. Mimo pracovného času sa doba predlžuje o 2 hodiny.

III. prioritá

Ulica Na Mária šachtu, Brezová, Okružla, Jergistôľňa, Hájik - Lógre, Výskumnícka, 8.mája, Družstevná, Banická, SNP, Pavla Országha Hviezdoslava, Svätovára Hurbana Vajanského, Ľudmily Podjavorinskej, Horná a Dolná Resla, ulice v časti Povrazník, Štefultov (Boženy Němcovej, Boženy Slančíkovej – Timravy, Brezová, Cintorínska, Ferka Urbánka, Hutnícka, Janka Jesenského, Jozefa Cígera Hronského, Jozefa Gregora Tajovského, Jozefa Ignáca Bajzu, Jozefa Kollára, Jozefa Škultétyho, Na Mária šachtu, Na Matej štôľnu, Na Maximilián šachtu, Námestie padlých hrdinov, Obchodná, Obrancov mieru, Potočná, Požiarnická, Rakytová, Rudolfa Debnárika, Sama Chalupku, Školská, Štefana Krčméryho, Štefana Moyzesa, Úzka) a Sitniarska (29. augusta, Ilijská, Kriková, Križna, Partizánska, Podhájska, Srncia, Stratená), Horná a Dolná ružová, Vodárenská, Daniela Licharda, Jána Palárika, Jána Hollého a Farská.

Na týchto úsekoch bude vykonaná zimná údržba do 8 hodín po ukončení sneženia v pracovnom čase. Mimo pracovného času sa doba zá-sahu predlžuje o 2 hodiny.

Na uliciach neuvedených v bodoch I. až III. bude výkon zimnej údržby do 24 hodín.

Posýpacie vozidlá budú vybavené plastovými zábranami, alebo ďalším vhodným dopravným značením a v prípade neukončenej údržby určitého úseku z dôvodu poruchy mechanizmu, resp. prevádzky na ceste sa úsek uzavrie.

Komunikácie označené DZ „Cesta v zime neudržiavaná“, nie sú prístupné technike TS, m. p. B. Štiav-

nica a kooperujúcich subjektov, a preto budú riešené individuálne.

2. Nebezpečné úseky (sú časti mestských komunikácií, ktoré vyžadujú zvýšenú pozornosť pri prejazde technikou a vyžadujú intenzívnejšiu údržbu v zimnom období z dôvodov nebezpečných klesaní, neprehľadných zákrut, šírkových rozmerov, zvýšeného pohybu chodcov, tvorby poľadovice a pod. Sú to:

Ulica Andreja Sládkoviča, Radničné námestie, Andreja Kmeťa, Mládežnícka, nájazd do ulice Botanickéj, Na Zigmund šachtu, 1. mája, nájazd zo sídliska Drieňová na štátnu cestu, cesta z Povrazníka do Hornej Huty, ulica Pod Červenou studňou (od Námestia sv. Trojice), Vodárenská, Daniela Licharda, Antona Pécha, Samuela Mikovíniho, Horná Resla, Dolná Resla a Dolná ružová, Obrancov mieru v úseku Suchý tajch - hranica katastra B. Štiavnica - Štiavnické Bane.

Spôsob výkonu zimnej údržby

Výkon zimnej údržby bude zabezpečovaný stálou službou na pracovisku, pohotovosťou mimo pracoviska a dispečerskou platenou službou.

Stála služba na pracovisku bude zabezpečovaná: v pracovných dňoch v čase:

Od 6.00 – 14.00 h a od 22.00 – 6.00 h
sobota, nedeľa: 6.00 – 14.00 a od 22.00 – 6.00 h.

V prípade mimoriadne priaznivého počasia bude stála služba na pracovisku v uvedených hodinách nahradená dispečerskou službou, resp. pohotovosťou mimo pracoviska.

Dispečerská služba a pohotovosť mimo pracoviska bude:

v pracovných dňoch od 14.00 – 22.00 h

v sobotu, nedeľu od 6.00 – 22.00 h

v prípade zhoršenia počasia s predpokladom vzniku kalamitného charakteru sa dispečerská služba (ďalej DS) nariadi v nepretržitom čase.

Dispečing je zabezpečovaný na mobilnom telefóne č.: 0908 272 630.

Požiadavky a pripomienky na výkon zimnej údržby je možné realizovať prostredníctvom telefonných čísel:

0908 272 630 - dispečing
0905 491 034 – miestne komunikácie - ručné čistenie (stredisko č. 2)
0918 627 402 - riaditeľ TS

Vypracoval: Ing. Miloš Janovský
vedúci strediska č. 2
Schválil: Ing. Miloslav Filjač,
riaditeľ podniku

Spolupráca

pri charitatívnej štedrovečernej večeri

Stalo sa už tradíciou, že ďalšou pomocou, ktorú poskytujeme pre ľudí v núdzi je aj štedrovečerná večera.

Banskoštiavnický sociálny podnik pod vedením Mgr. Jána Tereňa v spolupráci s Mestom Banská Štiavnica organizuje pre občanov

mesta každoročne charitatívnu štedrovečernú večeru. Je určená najmä pre osamelých občanov, ako aj rodiny, ktorých táto pomoc poteší a uľahčí im sviatočný deň. Táto pomoc občanom v núdzi zaznamenala veľký úspech a pozitívnu odozvu zo strany obdarovaných občanov. Ak aj Vy poznáte takýchto ľudí

vo svojom okolí a chceli by ste im dopriať štedrovečernú večeru, volajte na tel. č.: 0948 25 59 59 najneskôr do 22.12.2023. Zároveň privítame dobrovoľníkov, ktorí by pomohli pri rozvoze tejto charitatívnej večere. V prípade záujmu nás kontaktujte na vyššie uvedenom telefónnom čísle.

Eva Gregáňová, MsÚ

Pomoc občanom bez domova

Vzhľadom na zimné obdobie Mesto Banská Štiavnica, tak ako každoročne, otvorilo od 24.11.2023 pre občanov bez domova priestor na prenocovanie v nepriaznivých klimatických podmienkach.

Občania žijúci na „ulici“ tu majú možnosť prenocovania, ako aj za-

bezpečenia osobnej hygieny a starostlivosti o bielizeň prostredníctvom prania a sušenia. Priestor na prenocovanie je vybavený sprchovým kútom, WC, kuchynkou a celkovým počtom lôžok 10. V priestore je potrebné dodržiavať hygienu, čo je zo strany mesta pravidelne kontrolované. Všetky čistiace a dezinfekčné prostriedky sa pravidelne dopĺňajú. Evidenciu nocľahov a kontrolu priestoru ako obvykle vykonáva mestská polícia. Príspevok za poskytnuté služby je nezmenený vo výške 0,50 €/noc, pranie, sušenie 0,20 €. Vybierané poplatky budú použité na zabezpečenie čistiacich, pracích prostriedkov a na iné výdavky súvisiace s prevádzkou priestoru.

Eva Gregáňová, MsÚ

Aj v našom meste sa už „zvianočnieva“

Na Námestí svätej Trojice zavládla atmosféra nadchádzajúcich vianočných sviatkov.

Za pomoci lesnej techniky, tak ako každoročne, pracovníci našej spoločnosti Mestské lesy Banská Štiavnica, spol. s r.o., zabezpečili centrálny vianočný stromček pre mesto Banská Štiavnica. Vyrástol v našich lesoch a veríme, že svojou krásou prispieje k navodeniu Vianoc v každom obyvateľovi, ale aj návštevníkovi nášho mesta.

Kedže Vianoce sú symbolom obdarovávaní, tak sme aj my v rámci našich dobrovoľníckych aktivít rozniesli vianočné stromčeky – ako prvých poslov nadchádzajúcich sviatkov, na všetky materské a základné školy, centrum voľného času, ktorých zriaďovateľom je mesto Banská Štiavnica. Rovnako naše stromčeky zútulnia prostredie klientom OZ Margarétka a Domova Márie. Nezabudli sme ani na sociálne slabšie rodiny, pre ktoré v spolupráci s mestom Banská Štiavnica sponzorsky zabezpečujeme 15 kusov vianočných stromčekov.

S príchodom sviatku svätého Mikuláša prispievame na darčeky pre našich najmenších a taktiež na poukazy pre sociálne slabšie rodiny.

Prajeme všetkým obyvateľom mesta Banská Štiavnica a príslušného okolia, ako aj čitateľom Štiavnických novín, pokojný adventný čas, príjemné pre-

žitie sviatkov Vianoc a veľa šťastia do nového roka 2024.

Vaši pracovníci Mestských lesov Banská Štiavnica, spol. s r.o.

kam v BŠ
a okolí?

7.12. Mikulášske popoludnie v Divnej pani, A. Kmeťa 120/8, BŠ, 16.00 - 20.00

7.12. Na muške (otvorenie novej expozície terčov), Starý zámok, Starozámocká 11, BŠ, 17.00 - 19.30

8. - 9.12. Štiavnycký Vianočný jarmok, 18. ročník, nádvorie SBM, Kammerhofská 2, BŠ, 11.00 - 21.00

8.12. Vianočné námestie, námestie v obci Vyhne, 14.00

9.12. Mikulášske otužovanie v tajchu, tajch Počúvadlo, BŠ, 11.00

9.12. Tradičné zabíjačkové špeciality z Hontu, Terasa u Blaškova, Počúvadlianske jazero 75, BŠ, 11.00 - 17.00

9.12. Mikuláš s čertom a Vianočné trhy, Pred OcÚ priamo v obci Štiavnické Bane, 12.00

9.12. Mikulášska zabíjačka, námestie v obci Baďan, 13.00 - 17.00

9.12. Divadlo Concordia: Metamorfózy ženy, Hájovňa Červená studňa, Nad Rozgrundom 1, BŠ, 18.00 - 19.00

9.12. Prednáška: Čo (ne)vieme o vesmíre s H. Žuchom, Štiavnická obývačka, Radničné nám. 14, BŠ, 18.00 - 21.00

11.12. Vernisáž výstavy: Banská Štiavnica - Tridsať rokov súčasť svetového dedičstva UNESCO (1993 - 2023), Kaplnka sv. Anny, radnica, Radničné námestie 1, BŠ, 15.30 - 16.30

11.12. Koncert: Štiavničian & Dodo Klimko Band, Evanjelický kostol, Radničné nám. 13, BŠ, 17.00

15.12. Koncert skupiny Dekompresor, Art Cafe, Akademická 2, BŠ, 20:00

16.12. Vianočné trhy v Štiavnickej obývačke, Arte misia, Radničné nám. 14, BŠ, 13.00 - 18.00

16.12. Vianočné trhy a karneval na ľade, Športový areál obce Hodruša - Hámre, 14.00

17.12. Dúhalka - Vianočné koncerty, KC, Kammerhofská 1, BŠ, 17.00 - 18.00

31.12. Veselý Silvester s ľudovou hudbou, Terasa u Blaškova, Počúvadlianske jazero 75, BŠ, 11.00 - 17.00

Zmena programu vyhradená!

OOCR Región Banská Štiavnica

Farské okienko

Prvou adventnou nedelou 3. 12. začalo liturgické obdobie advent, ktorým sa v našej cirkvi začal sláviť nový cirkevný rok. Názov advent (pochádzajúci z lat. adventus = príchod) nám napovedá, že ide o obdobie očakávania príchodu Mesiasa, a to v dvojzmysle. Veriaci každoročne na konci adventu slávia sviatok narodenia Ježiša Krista, no adventné obdobie je aj časom prípravy na druhý Kristov príchod na konci sveta (parúzia). V tejto príprave nám môžu pomôcť aj špeciálne rorátne sväte omše - ide o mariánske omše, ktoré sa slávia v adventnom období zvyčajne pred východom slnka za svetla sviečok. **V našej farnosti budú bývať roráty v utorok, stredu a piatok o 6.30 h a v sobotu o 7.30 h.**

Vo **štvrtok 7. decembra** sa v liturgickom kalendári spomína svätý Ambróz, patrón včelárov, voskárov, obchodníkov, pekárov a študentov. Pri tejto príležitosti sa **vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie** bude konať **svätá omša za včelárov**. Pozývame všetkých včelárov a priaznivcov včelárstva.

V **piatok 15. decembra** sa v priestoroch **Katolíckej spojenej školy sv. Františka Assiského** budú konať **Vianočné trhy**. V čase od 13.30 h do 17.00 h sa môžete tešiť na originálne výrobky žiakov, rodičov či učiteľov, ako aj na chutné dobroty. Program spestria aj vystúpenia koledníkov, a to o 14.30 a o 15.30 h. Pozývame všetkých priateľov a priaznivcov školy.

Alexandra Babiaková

Bazén

na plavárni zatvorený

Oznamujeme obyvateľom a návštevníkom nášho mesta, že bazén v mestských kúpeľoch - plavárni je **od piatka 1.12.2023 až do odvolania zatvorený** z dôvodu rekonštrukcie bazénového dna. **Sauna zostáva otvorená aj naďalej** podľa aktuálnych otváracích hodín. Ďakujeme za pochopenie a trpezlivosť.

MsÚ

myšlienka
dňa

„Obdobie úspechu a slávy je aj obdobím najväčšieho osamotení.“

Lucie Bílá

Pomôžte ľuďom v núdzi aj tento rok prežiť krajšie Vianoce

Vážení občania,

už tradične Vás v tomto období oslovujeme s prosbou o pomoc pri poskytnutí pomoci ľuďom v núdzi pred Vianocami. Práve Vianočné sviatky sú príležitosťou nachvíľu sa zastaviť a podať pomocnú ruku tým, ktorí to najviac potrebujú. Vianoce sú pre väčšinu z nás časom pokoja, radosti, hojnosti a lásky. Pre niektorých ľudí s ťažkým životným osudom sú však tieto prívlastky iba nesplneným snom. Aj tento rok vám môžete pomôcť a napísať nám tip na človeka, ľudí, ktorých poznáte, možno žijú priamo vo Vašom okolí a naša pomoc pred Vianocami by sa im zišla a potešila ich. Opäť aj tento rok Mesto Banská Štiavnica v spolupráci s Mestskými lesmi, spol. s r.o., a p. Petrom Ernekom sa rozhodli spríjemniť tieto najkrajšie sviatky v roku ľuďom v núdzi po-

**Tento poukaz oprávňuje držiteľa
na nákup potravín v hodnote**

25€

v predajni

Potraviny Pod hríbom, Banská Štiavnica

**Mesto Banská Štiavnica v spolupráci s Mgr. Petrom Ernekom
a Mestské lesy Banská Štiavnica**

Platí do konca januára 2024

skytnutím poukazov na nákup potravín. Vaše listy môžete doručiť na Mestský úrad do klientskeho centra, Námestie sv. Trojice č. 3, vložiť do schránok Štiavnických novín, alebo poslať mailom na greganova@banskastiavnica.sk, **do termínu 12.12.2023**.

Zároveň Vám ďakujeme aj za návrhy a tipy na občanov, ktorým sme pomohli v predchádzajúcich ob-

dobách. Je krásne vidieť radosť a vďačnosť ľudí, ktorí si vážia každú pomoc.

Na záver chceme opäť poprosiť a vyzvať aj ostatných podnikateľov, firmy v našom meste, ktorí by mohli prispieť. Pridajte sa k nám, aby sme mohli darovať krajšie Vianoce viacerým ľuďom v núdzi, veď pomoc druhým môže pomôcť nám samým.

Eva Gregánová, MsÚ

Ked'sa snúbia gastronómia a intenzívny umelecký zážitok...

23. november sa pre Súkromnú hotelovú akadémiu niesol v duchu poznávania a divadelného umenia.

Hneď ráno sa študenti spolu s odbornými vyučujúcimi a triednymi učiteľmi vybrali spoznávať región Hont trošku z iného súdka.

Aj vďaka úspešnému projektu „Prírodné bohatstvo regiónu Hont na tanieri“ v rámci programu Erasmus+ smerovali naše cesty na miesto, kde sa spája krása prírody s darmi zeme – do rodinného vinárstva Víno Lauko. Tu sa jeho vlastníkom darí budovať rodinnú značku v Sebechleboch a Dudinciach. Vďaka príjemnému prijatiu samotným majiteľom sme sa dozvedeli veľa o skvelých odrodových, ale i prírodných - samorodých vínach. Väčšinou ide o vína, ktoré sú okorenené vulkanickým substrátom. Korene viniča tu totiž berú živiny aj z vyvrelín prastarej sopky Sitno. Sebechlebská časť Stará Hora nám tak umožnila pocítiť čaro tejto jedinečnej zeme.

Z centra vinárskeho diania sme sa presunuli do miestnej lisovne v Súdoch. V tejto malebnej obci sa vyrába olej naozaj z kadečoho –

Žiaci SHA spoznávali región Hont FOTO ARCHÍV SHA

z repky, orechov, tekvice, maku či konope. Navštíviť toto miesto bolo pre nás, hotelákov, skutočne veľkým zážitkom. Privítal nás neodmysliteľný gagot husí v príjemnom prostredí. Pani majiteľka, Viera Šimčíková, nás do čarovného sveta tohto nielen žltkastého moku veľmi rýchlo vtiahla svojím láskavým slovom, za ktorým sa skrýva vzťah a cit pre regionálne produkty. To, že ich extra panenské rastlinné oleje sú výnimočnej kvality a chuti, sme zistili nielen pri komentovanej prehliadke, ale aj pri riadenej degustácii výrobkov, pretože sme mali možnosť

vyskúšať okrem rôznych olejov aj domácu horčicu či viacero druhov vylískov.

Veľmi silným zážitkom bolo pre nás večerné predstavenie v bratislavskom SND. Ruské denníky od Ali Rachmanovovej zobrazujú osudy mladého, po vzdelaní túžiaceho dievčata z kultúrnej rodiny počas revolúcie a občianskej vojny v Rusku. Sprostredkovali nám autentické rozprávania o vtedajšej dobe, ktoré odkrýva aj tie najtemnejšie zákutia ľudskej duše a to v nás mnohých zanechalo hlbokú stopu.

SHA

32. bilancovanie baníckeho spolku

Dňa 23.11.2023 sa uskutočnilo vo veľkej sále Pizzerie sv. Barborka 32. valné zhromaždenie Banskoštiavnicko-hodrušského baníckeho spolku, ktorého sa zúčastnilo 51 členov a traja hostia, Ing. Filip Kuffa, štátny tajomník MŽP SR, dp. Ing. Ľudovít Frindt, bývalý štiavnický r. k. farár a Ing. Jozef Širila, tajomník Slovenskej baníckej spoločnosti.

Najmladším účastníkom bol len niekoľkomesačný Maximilián, syn Ing. Ivany Nikolajovej, ktorý sa svojím detským spôsobom často zapájal aj do diskusie. Najstarším bol už skoro deväťdesiatročný Ing. Mikuláš Beránek, rodák zo Štefultova, bývalý výrobný námestník Rudných baní, š.p., Banská Bystrica. Správa o činnosti za rok 2023, ktorú predniesol jeho predseda Ing. Richard Kaňa, obsahovala aj nasledovné informácie: v roku 2023 si banícky spolok pripomenul 30. výročie svojho založenia zorganizovaním slávnostného stretnutia, ktoré sa uskutočnilo dňa 8.6. v Kultúrnom centre Banskej Štiavnice. V tomto roku sa spolku podarilo zorganizovať aj viacero tradičných podujatí. 10. rozálčiansky šachtág, spojený s 12. rudnobanským šachtágom a 21. jozefovským stretnutím, ktorý sa uskutočnil 27.3. v Hoteli Salamandra v Hodruši-Hámroch, 16. ročník Náckova Štiavnica s výjazdom Nácka v štiavnickej Anči sa uskutočnil 4.8., jeho kultúrna časť - prednes náckovských vtipov by mala byť v budúcnosti podmienená používaním štiavnického nárečia, 25. Náckov štiavnický pochod sa uskutočnil 28.7. so siedmimi zastávkami, do budúca sa javí požiadavka na prehodnotenie jeho réžie, aby sa predišlo nadmernému požívaniu alkoholických nápojov jeho účastníkmi. Odhalením pamätnej tabule na budove Železohutníckeho laboratória Vysoké školy baníckej a lesníckej, ktoré sa uskutočnilo dňa 21.2., spolok zavŕšil označenie najvýznamnejších objektov Baníckej akadémie. Spolok prispel k zdarnému priebehu Salamandrových dní 2023 zorganizovaním slávnostného baníckeho šachtágu dňa 7.9., dňa 8.9. sa podieľal na zorganizovaní celoštátnych osláv Dňa baníkov, geológov, hutníkov a naftárov, uskutočnených v Kos-

Prijatie R. Hajšela do baníckeho stavu FOTO ARCHÍV AUTORA

tole sv. Kataríny a zabezpečil zozbieranie predvoja Salamandrového sprievodu. V spolupráci s SBM a spevokolom Štiavničan bola dňa 16.7. zabezpečená v Banskom múzeu v prírode 3. verejná prezentácia slávnostného baníckeho šachtágu. V dňoch 10.8. a 31.8. sme si pripomenuli aj Pamätný deň obetí banských nešťastí na Slovensku, najprv v B. Štiavnicí a premiérov aj v Hodruši-Hámroch. Dňa 15.8. sme sa aktívne zúčastnili aj 11. šmintorínskej púte. Pokračovali sme aj v starostlivosti o úpravu priestranstiev pred dedičnými štôľňami Kornberg a Bieber v spolupráci s O.Z. Friedensfeld v Štefultove. Pokračovali sme aj vo vzdelávacom programe „Utorkové popoludnia“ tromi prednáškami, „Banskoštiavnický stratovulkán“, lektor Mgr. P. Ernek, „Baníckymi chodníkmi“, lektori: Ing. R. Kaňa a Ing. J. Kaňová a „Cesty po banských regiónoch Európy“, lektor PhDr. J. Labuda. Potešila tiež skutočnosť, že organizácia Slovenská banská, s.r.o., aj v roku 2023 úspešne pokračuje v dobývaní komplexných polymetalických rúd so zvýšeným obsahom zlata a striebra na Bani Rozália v Hodruši-Hámroch. Spolok pokračoval v roku 2023 aj v publikačnej činnosti, zabezpečením 2. vydania publikácie „Štiavnické nárečia“ a vydaním publikácie „Kvety baní II – minerály východoslovenskej banskej oblasti“. Spolok prispel sumou 500€ na odstránenie následkov požiaru, ktorý zasiahol dňa 18.3.2023 historické jadro mesta. Účastníci si zvolili nový, 17-členný riadiaci výbor a 3

jeho náhradníkov, za predsedu bol opätovne zvolený Ing. Kaňa. Novými členmi výboru sa stali Mgr. Branislav Séléš a Mgr. Slavomír Michna, náhradníkmi sa stali Bc. Adam Balázfy, Bc. Michal Sásik a Ing. Branislav Konečný. Po skončení rokovania sa uskutočnil slávnostný šachtág, ktorého hlavnými funkcionármi boli Ing. Durbák – prezídium, Ing. Ferenc – kontrár, M. Šesták – fuchsmajor, Mgr. Kružlic – kantor s príspevom spevokolu Štiavničan, Ing. Karabély – pivný dispečer, ošliador držali L. Matkovič a Ing. Adamský. Do baníckeho stavu boli „skokom cez kožu“ prijaté nasledovné osoby, Mgr. Róbert Hajšel, poslanec Európskeho parlamentu, Bc. Lukáš Mlynárik a Vladimír Poprac ml. Za spoluprácu a podporu baníckeho spolku v roku 2023 patrí osobitné poďakovanie Mestu Banská Štiavnica, Spevokolu Štiavničan, Združeniu baníckych spolkov a cechov Slovenska, SPŠ S. Mikovíniho, KHT pri Rušňovom depe Zvolen, Slovenskému banskému múzeu, Slovenskému banskému archívu, Živene a organizáciám: Slovenská banská, s.r.o., Hodruša-Hámre, LN Trade, s.r.o., Banská Štiavnica, Elgeo-Banská, s.r.o., Banská Štiavnica, Bytová správa, s.r.o., B. Štiavnica, ako aj ďalším nemenovaným subjektom, ktoré akýmkoľvek spôsobom pomohli baníckemu spolku. Za poskytnutie priestorov na konanie výročného podujatia a za jeho sponzorovanie patrí osobitné poďakovanie Mgr. P. Ernekovi.

Milan Durbák

Záhradkárské okienko

Ebenovníky

„Rossiyanka“ („Rossijanka“) Ros-siyanka mrazuvzdorná do -28 °C. Je jednou z najlepších odrôd na pestovanie v strednej Európe. Vznikla už v roku 1959 krížením Diospyros virginiana a Diospyros kaki v botanickej záhrade Nikitska na Kryme a patrí do prvej generácie odolných krížencov. Strom so zaoblenou korunou s priemerom do 3 m dorastá do výšky približne 4 m. Plodiť začína vo veku 3 – 4 roky. Plody sú okrúhle a ploché s hmotnosťou do 120 g. Šupka je žltlooranžová s voskovým povlakom. Dužina je sladká, s príjemnou vôňou, chuť je výborná. Ovocie dozrieva v polovici októbra.

„Nikitskaya Bordovaja“ („Nikita's Gift“) Nikitskaya Bordovaja mrazuvzdorná do -28 °C. Je jednou z najlepších odrôd na pestovanie na Slovensku i v Čechách. Patrí k odolným krížencom (Diospyros virginiana × Diospyros kaki) druhej generácie z botanickej záhrady Nikitska na Kryme. Plody s hmotnosťou do 140 g sú okrúhle, s jasnou červenooranžovou farbou a výrazným voskovým povlakom. Dužina je pevná a kyselká, ale po dozretí zmäkne a kyslosť zmizne. Dozrieva v polovici októbra. Na šesťročnom strome môže byť vysoký výnos, až 50 kg.

„Chuchupaka“ Chuchupaka odolný kríženec mrazuvzdorný do -28 °C. Patrí k odolným krížencom druhej generácie z krymskej botanickej záhrady. Strom v dospelosti dorastá do výšky 3,5 metra a môže priniesť výnos až do 90 kg. Guľaté plody s hmotnosťou cca 100 g dozrievajú začiatkom októbra. Šupka je červená až gaštanová, dužina oranžovohnedá.

NB-No2 mrazuvzdorná do -25 °C. Vynikajúca odroda je krížencom ázijských a virgínskych ebenovníkov tretej generácie, pričom spája mrazuvzdornosť a kvalitu plodov rodičovských druhov. Pokiaľ chceme ebenovník vysádzať v chladnejších oblastiach a záleží nám na veľkosti a chuti plodov, táto odroda je veľmi dobrou voľbou. Plne zrelý plod má modrú až modrofialovú farbu a červenú dužinu. Plody nastupujú do konzumnej zrelosti koncom októbra.

Zdroj: www.zahrada.sk

Michaela Mojžišová

Pomoc jednému človeku

nemusí znamenať zmenu celého sveta, ale môže znamenať zmenu sveta pre jedného človeka

Aj OZ Margarétka sa snaží svojimi aktivitami vysoko odborným a ľudským prístupom pomáhať zdravotne znevýhodneným - dospelým aj deťom, aby ich život, ich svet zmenil k lepšiemu, aby šedivú jednotvárnosť dní zaplnili zaujímavé a pekné chvíle, drobné radosti a malé víťazstvá.

OZ Margarétka vzniklo v roku 2003 registrované na MV SR pod č. VVS/1-900/90-22208 na pomoc rodinám s telesne a mentálne znevýhodneným členom. Myšlienka spolupráce a vzájomnej pomoci vzišla od rodičov so zdravotne znevýhodnenými deťmi p. Ivke Zajdenovej, p. Danke Grajciarovej a p. Jánovi Koťovi, ktorý bol na prvom valnom zhromaždení zvolený za štatutára. Začali sme so spoločnými akciami, stretnutiami s odborníkmi pre sociálnu pomoc a poradenstvo, rehabilitačné pobyty v Grécku mali obrovský úspech, pretože poskytovali rehabilitáciu zdravotne znevýhodnených osôb odborným fyzioterapeutom. V spolupráci s kanadskou cirkevnou charitou sme rozvážali invalidné vozíky po celom Slovensku, ako jednotlivcom, tak aj zariadeniam sociálnych služieb. Prvými spoločnými aktivitami, možno napísať s celoslovenskou pôsobnosťou, boli: výstup zdravotne znevýhodnených na Sitno, halušková párty v spolupráci s Rančom nádej, rehabilitácia v klubovni, hudobné posedenia a rôzne spoločenské aktivity. Príprava týchto akcií stála veľa úsilia a času, ale výsledok a radosť detí stál za to. Po čase vznikla potreba zriadiť také zariadenie, aby mohli zdravotne znevýhodnení prísť kedykoľvek v priebehu dňa do centra podľa svojej potreby a potrieb rodiča alebo opatrovníka, nestačili len dve-tri akcie za mesiac. OZ Margarétka si v roku 2003 prenajala priestory v MŠ na ulici Bratská 9 Banská Štiavnica, kde vykonáva svoju činnosť dodnes. Máme klubovňu, pracovňu, oddychovú, kuchynku, rehabilitačnú miestnosť, kanceláriu, hygienickú časť. To všetko na malom priestore, ktorý je nepostačujúci, ale aj tak poskytujeme kvalitnú sociálnu rehabilitáciu.

V roku 2012 po novele zákona o sociálnych službách sme zaregistrovali na BBSK prvú sociálnu službu Denný stacionár s ambulantnou formou. Za osobu zodpovednú za sociálnu službu

Klienti DC Margarétka na letnom dovolenkovom pobyte FOTO ARCHÍV AUTORA

a kvalitu poskytovania nám bol ochotný ísť p. Mgr. Mikuláš Pál, a túto cestu zdieľa s nami dodnes.

7.1.2013 otvoril stacionár svoje brány ako prvý v Banskobystrickom kraji. Boli to ťažké začiatky, ale dobrý ohlas a spokojnosť nám pomáhali napredovať. Dnes máme kapacitu 20 miest a pomáhame viacerým rodinám so zdravotne znevýhodneným členom, či už sociálnou službou alebo sociálnym poradenstvom v našom meste a celom okrese. Vzhľadom na dopady ťažkého zdravotného znevýhodnenia sú klienti mnohokrát vylúčení zo spoločnosti, rodičia sú bezradní a nemajú potrebné informácie o možnej pomoci svojim členom. V zariadení poskytujeme sociálnu službu v pracovných dňoch od 7.00-16.00 h. Klientom sa denne venuje sedem odborne spôsobilých inštruktoriek, to znamená, že sa venujeme len potrebám a pomoci prijímateľom na tieto služby odkázaným, ktorí zároveň participujú na týždenných aktivitách. Zamestnanci majú všetky potrebné školenia a akreditované kurzy /inštruktor sociálnej rehabilitácie, telesné a netelesné obmedzenia, sexualita v sociálnych službách, práca s agresívnym klientom a pod./ Poskytujeme sociálnu rehabilitáciu, rehabilitáciu s fyzioterapeutkou, vzdelávanie a individuálny prístup podľa potrieb prijímateľov sociálnej služby. Nekonečné rozhovory, psychická podpora, cvičenie, divadla, prechádzky, to je len časť dňa, ktorý spolu prežívame. V zariadení

pracuje desať zamestnancov, ktorí dokážu nájsť svoje šťastie v službe iným, nie v poníženej a ponižujúcej, ale takej, ktorú nesú dôstojne ako tú Rúfsovskú víťaznú porobu.

V roku 2016 sme zaregistrovali na BBSK druhú sociálnu službu, Terénnu opatrovateľskú službu, ktorá trvá dodnes. Využívame podporu z Európskej únie v rámci operačného programu Ľudské zdroje. Touto službou pomáhame odkázaným seniorom čo najdlhšie zotrvať v domácom prostredí s opatrovateľkou. Nakoľko v meste a okrese skôr narodených občanov pribúda, táto služba je veľmi žiadaná a v najbližších rokoch bude na túto službu silný tlak. Len jedna tretina miest a obcí túto službu pre svojich občanov ponúka aj keď je zaradená ako originálna kompetencia mesta alebo obce. Našou cieľovou skupinou sú osoby s ťažkým zdravotným znevýhodnením, seniori po dovŕšení dôchodkového veku, občania s telesným, duševným alebo psychickým znevýhodnením vrátane rodín so zdravotne znevýhodneným dieťaťom. Naším zámerom je vytváranie obvyklých domácich podmienok, prejsť od inštitucionálnej k individuálnej komunitnej starostlivosti. Vzdelávať prijímateľov podľa svojich schopností a možností. Deti aj dospelých s poruchami pribúda a potrebujú pomoc a podporu a tiež aj ich rodiny, aby rodičia a príbuzní, ktorí pracujú, mali možnosť umiestniť svojho príbuzného do stacionára a spojiť rodinný

a pracovný život. Margarétka rozváža sociálne slabým rodinám v spolupráci s obchodným reťazcom Lidl potravinovú pomoc. Sme členom nadácie Socia, Asociácie poskytovateľov soc. služieb, ktoré nás oboznamujú s novými zákonmi a informáciami. V rámci benefičných koncertov spolupracujeme s OZ Milan Štefánik pre klientov s telesným a mentálnym znevýhodnením, ktorí sa vždy na tieto koncerty tešia, pričom sa s účinkujúcimi môžu odfotiť. Spolupracujeme s miestnymi podnikateľmi, školami, škôlkami a samosprávou mesta Banská Štiavnica zastúpenou pani primátorkou Mgr. Nadeždou Babiakovou, vďaka ktorej môžeme pomáhať týmto úžasným ľuďom.

Týmto sa chceme poďakovať všetkým občanom, podnikateľom, jednotlivcom, podporovateľom a samospráve za finančnú aj morálnu podporu, chceme dať na vedomie týmto úžasným, inak obdareným občanom, že patria medzi nás a zaslúžia si našu úctu a plnú podporu. Pevne veríme, že aj naďalej budeme poskytovať tieto potrebné sociálne služby v našom meste. Veď práve to, ako sa ľudia, spoločnosť správajú k bezbranným deťom, seniorom, zdravotne, telesne a mentálne znevýhodneným, veľa napovedá o ich charaktere, duši a intelektuálnej úrovni.

„Len život, ktorý sme žili pre iných stojí za to.“

Albert Einstein.

Helena Koťová

Štiavnické hlavičky II.

Ako sa podieľali na prvej Nobelovej cene pre vtedajšie Československo

Nobelova cena za chémiu 1959 bola udelená Jaroslavovi Heyrovskému „za jeho objav a vývoj polarografických metód analýzy“. Tak znelo odôvodnenie Výboru pre Nobelove ceny za chémiu. Pre doplnenie bude dobré upresniť, že polarografia je jednou z metód elektrochémie. A že elektrochémia je jednou z disciplín fyzikálnej chémie. Bola to prvá Nobelova cena pre českého vedca vo vtedajšom Československu. A odvtedy až doteraz jediná v prírodných vedách, v ktorých Nobelov výbor každoročne výnimočne objavy oceňuje.

V roku 1925 Jaroslav Heyrovský zostrojil prístroj pre automatický záznam kriviek v závislosti intenzity prúdu a napätia, ktorý nazvali polarograf. Od tej doby sa taktiež táto nová záznamová metóda nazýva polarografia a Heyrovský ju v päťdesiatych rokoch doplnil oscilografickou polarografiou. Tento objav a systematická práca spojená s ním preslávila československú vedu na celom svete.

Čím viac sa Slovensko vzdaluje od šance získať najprestížnejšie celosvetové ocenenie, akým Nobelove ceny sú, tým viac sa hľadajú nejaké zásluhy na tých, ktoré už udelené boli. Špeciálne pri Nobelovej cene Jaroslava Heyrovského zásluhy slovenských vedcov vôbec nie sú vykonštruované. V prvom rade to bol profesor Dionýz Ilkovič, autor tzv. Ilkovičovej rovnice. Exaktne, matematicky popisujúcej priebeh elektrochemického deja. Jeho podiel na objave a využívaní polarografie profesor Heyrovský uviedol aj pri prejave spojenom s odovzdaním Nobelovej ceny.

Na Slovensku bolo ale tiež miesto, kde sa vývoju a využitiu polarografie systematicky venovali už od 30-tych rokov 20. storočia. Bola to Banská Štiavnica, ktorú svojou bohatou tradíciou chémie preslávila. V roku 1934 prichádza na tamjšiu Štátnu čs. priemyselnú školu 27-ročný učiteľ chémie Samuel Stankoviansky. Aby sa v roku 1939, ako 32-ročný, stal riaditeľom tej istej školy, ale už premenovanej na Štátnu slovenskú priemyselnú školu. Prináša so sebou aktuálne teoretické aj praktické poznatky z ob-

Zjazd slovenských chemikov, 1949 FOTO MÚA, A AV ČR, FOND J. HEYROVSKÝ, I.Č. 3845

lasti polarografie. Získané zrejme počas svojich štúdií na Fakulte chemicko-technologického inžinierstva ČVUT v Prahe, absolvovanej v 1930.

Dokazuje to rozsah aj obsah osobných kontaktov profesora Stankovianskeho s profesorom Heyrovským v mimoriadne precízne spracovanej korešpondencii „Z dopisů Jaroslava Heyrovského (Výber z korespondence z let 1919–1967)“, zostavenej a publikovanej Jiřím Jindrom v r. 2012. V nej, najmä na stranách 246–250, sú uvedené základné informácie o ich vzájomnej korešpondencii, osobných aj pracovných kontaktoch. O detailoch ich spoločnej vedeckej práce na technickom vývoji polarografie, ako aj jej mnohostrannom využití. O sústavnom dopĺňaní a zdokonaľovaní prístroja ako takého. V čom profesor Heyrovský neúnavne pomáhal. Vzhľadom k bohatej histórii tamojšieho baníctva, časť korešpondencie sa týkala detailov analýzy banských rúd. Korešpondencia začína 20.6.1948 a končí 24.5.1963.

Ako z uvedeného diela Jiřího Jindru vyplýva, záujem Jaroslava Heyrovského o Banskú Štiavnicu a jej chemickú „priemyslovku“ bol všestrannejší. Podieľal sa napríklad na organizovaní tamojších zjazdov Spolku chemikov Slovákov (SChS). Takým bol už X. pracovný zjazd 3.-6. júna v roku 1947., konaný v budove vtedajšej SPŠCh. Na ňom predniesol aj plenárnu prednášku, publikovanú neskôr vo vedeckom časopise Chemické zvesti/Chemical Papers (ročník 3, číslo 8-9, ss. 254–266, 1949). Prednáška bola venovaná rozsiahlemu využitiu polarografie v metalurgii. O rok skôr, v tom istom časopise, bola uverejnená prvá publikácia Samu-

ela Stankovianskeho o polarografii (ročník 2, číslo 5-6, strany 133–142, 1948).

Z korešpondencie tiež vyplýva, akým dôkladným, priateľským a pritom všestranným človekom Jaroslav Heyrovský bol. Popri jeho prvoradých, pracovno-vedeckých záujmoch, sa zaujímal o Banskú Štiavnicu aj ako historické mesto. Trávil v nej a jej okolí, so svojou rodinou, niekoľkotýždenné letné dovolenky. Niektoré z nich trávil aj na Počúvadle. Jednou takou spomienkou je výlet na Počúvadlo v júli 1954. Odtiaľ pochádza aj jediná zachovaná spoločná fotografia profesora Heyrovského s profesorom Stankovianskym. V spoločnosti profesorov Mikuláša Gregora a Miroslava Dillingera a Dr. Josefa Tamchynu. Boli účastníkmi v tom čase konanom Zjazde Československej spoločnosti chemickej, s reprezentatívnou účasťou popredných českých aj zahraničných vedeckých osobností (5.-10. júla 1954).

Mnohostranná cieľená spolupráca, aj osobné kontakty nositeľla Nobelovej ceny Jaroslava Heyrovského so Samuelom Stankovianskym, jeho spolupracovníkmi, vtedajšou SPŠCh, ako aj priateľmi z jeho pobytov, by nemala upadnúť do zabudnutia. To bolo aj cieľom tohto článku. Pripomínať aj súčasníkom, ku akej všestrannej spolupráci, priateľstvu, prehlbujúcej kultúrnosti, môže aj sústredená vedecká práca na spoločnej téme, so spoločným cieľom, viesť.

Podakovanie.

Ďakujem PhDr. Marii Bahenskej, PhD. a Mgr. Vlaste Mádlovej z Masarykovho ústavu a Archívu Akademií vied ČR, v.v.i. Praha, za poskytnutie doteraz nepublikovaných fotografií a za všestrannú pomoc.

Peter Gemeiner

„Medzinárodný deň eliminácie násilia na ženách“

25. november je Medzinárodným dňom eliminácie násilia na ženách. Pri tejto príležitosti sa Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Žiari nad Hronom zapojilo do kampane zameranej na problematiku násilia na ženách, s cieľom zvyšovať informovanosť a právne povedomie v tejto oblasti.

Násilie na ženách je porušenie ľudských práv a forma diskriminácie žien. Sú to všetky činy rodovo podmieneného násilia, ktoré majú za následok telesnú, sexuálnu, duševnú, ale aj ekonomickú ujmu alebo utrpenie žien vrátane vyhrážania sa takýmito činmi nátlaku alebo svojvoľného zbavenia slobody, či už vo verejnom alebo v súkromnom živote.

Násilie sa najčastejšie vyskytuje v rodinách a partnerských vzťahoch, pričom násilník zvykne svoju obeť izolovať od priateľov, rodiny a okolitého prostredia.

V prípade, ak ste obeťou násilia, alebo máte podozrenie, že vo vašom okolí dochádza k násiliu, oznámte túto skutočnosť na políciu 158, alebo linke tiesňového volania 112.

Oznámenie môžete urobiť aj anonymne na prokuratúre, súde alebo príslušnom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Bezplatná non-stop linka pre ženy zažívajúce násilie je: 0800 212 212.

OR PZ v Žiari nad Hronom

Pozvánka

na seminár „**Storočnica Ing. Ladislava Sombathyho**“ (1923–2020)
12. 12. (utorok)

Program:

10.00 – 10.15 h Pietna spomienka pri pamätnej tabuli Ing. L. Sombathyho

Kammerhof SBM (vestibul)

10.30 – 12.30 h Prednášky

Pizzeria sv. Barborka (veľká sála)

12.45 – 13.30 h Obedňajšia prestávka

13.45 – 14.30 h Prehliadka expozície „**Banictvo na Slovensku**“

Kammerhof SBM

Účast v banickej a inej uniforme vítaná!

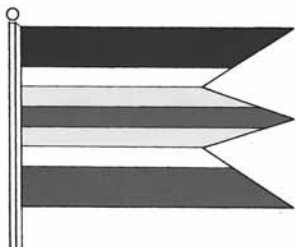
Zdar Boh!

Richard Kaňa,
predseda spolku

Vznik obce Banský Studenec II.

Banský Studenec v období 16. - 18. stor.

Pre Banský Studenec obdobia 16. a 17. stor. v kontexte celkového vývoja uhorského kráľovstva znamenali zhoršovanie postavenia dedinského obyvateľstva. Osmanmi (podľa Matunáka prišli z Novohradu a Drégelya) vpadli do Banského Studenca. 70 obyvateľov dediny odvliekli do zajatia a šiestich zabili. Podľa demografických údajov z neskorších období a porovnaní s r. 1566 postihnutí obyvatelia mohli počtom predstavovať väčšinu obyvateľstva dediny. Táto nepochybne tragická udalosť, o ktorej ďalšie správy chýbajú, sa dostala do roviny rôznych podaní a tradícií. Dedina pri prepade mala byť vypálená a zničený pôvodný Kostol sv. Martina, pri prepade vraj zahynul aj miestny kňaz. Následkom tejto udalosti sa zmenilo miesto sídla Banského Studenca. Koncom 16. stor. boje s Osmanmi sa zintenzívnili, od r. 1593 prešli prakticky do otvorenej vojny, známej ako 15-ročná. Demografický vývoj Banského Studenca v priebehu 16. a nasledujúceho stor. umožňujú sledovať rôzne druhy daňových súpisov vrátane urbárskeho z konca 17. stor. Pri tomto druhu súpisu základnú jednotku tvoria porta (brána). Odhaduje sa, že v jednej porte, bráne ako daňovej jednotke žilo 10 až 20 ľudí. V Banskom Studenci zaznamenali 2 porty. V obdobiach 30. rokov 17. stor. z blízkych dedín k Banskému Studencu do záberu Osmanov zaradili len Beluj.

Ďalší portálny súpis Banského Studenca z r. 1635 je oproti predchádzajúcim bohatší o údaje z hľadiska sociálneho rozvrstvenia obyvateľstva, poznania jeho mien a priezvisk. Viaceré priezviská sa v Banskom Studenci zachovali dodnes. V r. 1665 Banský Studenec platil ročne panstvu 200 zlatých ako daň (cenzus). Do nej sa započítala časť, ktorá v dedine patrila grófovi Imrichovi Balašovi (Balassa). V r. 1678 sa domáce obyvateľstvo členilo na

sedliakov – gazdov (Bauerschaffter) želiarov-domkárov (Hoffstätter) a podželiarov (Ingesindt). V Banskom Studenci sa nachádzalo 12 sedliackych udalostí delených na štvrtinové časti. Gazdovia chovali 24 koní a až 95 záprahových volov. Želiari vlastnili 14 domkov, chovali 6 koní a 12 volov. Dva želiarske domky s poddanými patrili zemepánovi. V Banskom Studenci sa v tomto čase nachádzal obilný mlyn s jedným mlynským kameňom, pivovar (Preuhaus), kováča (šmykňa), výsek mäsa, mäsiar platil ročne panstvu pol zlatého. Platilo sa za pasenie, panstvu sa odvádzali časti medu, obilniny sa vozievali do Banskej Štiavnice. Poskytovali sa povozy na dopravu vína (spolu so Sigelsbergom a Repišťom). Panstvu sa dostávala divina, domáce zvieratá (sliepky, husi), z potravín vajcia, med, masť. Územia stredoslovenskej banskej oblasti sa bezodkladne dotkli protihabsburské stavovské povstania 2. pol. 17. stor., tie priňali poddanému ľudu povinnosti pri regrútovaní, hlavne však zvýšenie daní, poddanských povinností voči zemepánovi, hradnému a neskôr komorskému panstvu Šášov. V prípade, že obyvateľ dediny pracoval v banských, úpravárenských a hutníckych zariadeniach, vojenská služba bývala dobrovoľná, poddanské povinnosti nemusel plniť, pretože pracoval pre banský erár (štát). Majer Kysihýbel – spomína sa pivovar v ňom. Pivovar a pivovarníctvo v Banskom Studenci z obdobia ranného novoveku a neskorších období sú novými poznatkami, ktoré by si určite zaslúžili komplexnejší výskum tejto problematiky v celom regióne. Dá sa predpokladať, že v Kysihýbli vzhľadom na početnosť osadenstva majera, sa stal pivovar nerentabilným. A skutočnosť vyššieho počtu obyvateľstva v Banskom Studenci, možnosti práce pri stavbách a úpravách nádrží (tajchov) viedli k jeho prevádzke dlhšiu dobu v dedine. Banský Studenec sa stal známym už dávno v 18. stor.

zásluhou skupiny vodných nádrží (tajchov). Kolpašské nádrže (tajchy) tvorili samostatnú skupinu vytváraného vodohospodárskeho systému, ktorý sa zachoval dodnes. Veľký Kolpašský tajch začali stavať v r. 1730, predpokladané náklady sa uvádzali v sume 90 000 zlatých, po ukončení sa začali ukazovať technické problémy priesakov, na ich riešeni sa podieľal aj známy slovenský vedec, matematik, kartograf Samuel Mikovíni. Majetkové právo obyvateľov na majetok urbárskej a želiarskej spoločnosti sa viazalo na vlastníctvo podielov. Výška podielu sa určovala z veľkosti majetku zisteného u majiteľovho predka z obdobia urbárskej regulácie. Podľa tohto kľúča bývalá vrstva sedliakov – gazdov s majetkom po predkoch získavala podiely podľa veľkosti majetku. A podobne tomu bolo u želiarov. Potomkovia bývalých želiarov vytvárali zvlášť želiarske spoločnosti. V Banskom Studenci sa oddeleniu vyhli, utvorili spoločnosť na majetku, ktorej mali podiely zvlášť potomkovia sedliakov – gazdov a zvlášť želiarov. V urbárskom súpise 1769 – 1770 je evidovaný mlyn, pivovar už nie. Na druhej strane sa platilo za pálenie pálenky a výčap, hostinec sa obcou prenajímal. V r. 1780 – 1781 sa ako prenajímatelia vykázali Juraj Cibula (Czibulya) a Jozef Kašiar (Kasgar). V čase vyhotovenia súpisu komisia konštatovala deficitné hospodárenie dediny. Pre Banský Studenec revolúcia priniesla ukončenie podriadenosti komorskému panstvu. Dedina vedená richtárom a prísažnými sa stala samostatnou, pre určité činnosti a územie podliehajúcou Hontianskej stolici (župe) so sídlom v Šahách. Neskôr v otázkach výkonu štátnej správy Služnovskému úradu v Krupine (Banská Štiavnica) a obvodným notárskym úradom (Sv. Anton, Banská Štiavnica – okolie). Panovník František Jozef I. Habsburský (1848 – 1916) vydal v r. 1853 urbársky patent. V ňom potvrdil zrušenie poddanstva v Uhorsku, právo na vlastníctvo pôdy pre obyvateľstvo a iné. Patentom sa zavádzala kamasácia (sceľovanie) pôdy. Po úpravách hranica chotárov Banskej Štiavnice a Banského Studenca v časti Kysihýbel vedie v tesnej blízkosti zástavby pôvodného majera Kysihýbel. Dnes je to priestor tesne za

zástavbou ul. Kysihýbelská. Potiaľto v tejto časti siaha chotár Banského Studenca, respektíve katastrálneho územia. Odtiaľto hranica vedie smerom k Banskému Studencu do priestoru cvičných plôch pre spracovanie dreva bývalého Stredného odborného učilišta lesníckeho. Severnejšie smerom k Banskej Belej Banský Studenec mal a má vytvorený rozsiahly chotár, v ktorom sú rôzne vlastnícke vzťahy a rôzne druhy pôdy, vrátane vodných plôch.

Schválený obecný erb je nasledovne popísaný (blazonovaný): v modrom štíte na zelenej oblej pažiti, medzi dvoma zelenými štíhlými vyrastajúcimi listnatými výhonkami, pravým vyšším, strieborný zlatohrivý, zlatochvostý kôň v zlatej zbroji, v zlatom sedle so striebroodetým rytierom – sv. Martinom – v striebornej tromi zlatými perami zdobenej prilbe, strieborným mečom presekávajúcim svoj červený plášť. Motív erbu autori návrhu spracovali podľa pečatného obrazu obecného pečatidla Banského Studenca s vročením 1618. Koncom 19. stor. obec začala používať nápisové pečiatky. Pečatné pole vyplňal názov obce: Kolpach Község Hont Megyeben (Obec Kolpachy v Hontianskej župe). Po r. 1918 nápisná pečiatka Obec Kolpachy Okres Banská Štiavnica Župa Hontianska. Pri výskume zistili na jednej písomnosti odtlačok pečiatky s vročením 1892. Kruhový mal znenie: Tó Patak Község 1892 Vármegye (Obec Kolpachy 1892 Hontianska župa). Obraz v pečiatke opísaný je, že znázorňuje kamenárov. Kompozícia obrazu zachytáva po stranách dve postavy s nástrojmi (kladivkami?) otočenými k postave v strede. Tento motív zostal nedoriešený a zostáva ako predmet budúcich heraldických výskumov. V súčasnosti používaná pečať obce, vlajka a erb. (viď fotky). Použitá lit.: Mikuláš Čelko a kol.

Spracoval: JUDr. Gejza Volf

Spevokol Štiavničan – krátka bilancia

V októbri sme si pripomenuli ďalšie jubileum Spevokolu Štiavničan, a to 20. výročie zmeny jeho formy na občianske združenie.

Po veľkom jubileu výročia založenia nášho speváckeho zboru, ktoré sme oslávili minulý rok, toto jubileum sa javí ako menej významné. Ale nepochybne je dôvodom na zamyslenie a určité bilancovanie.

Nebudem vymenúvať naše úspechy či neúspechy. Nech uvediem čokoľvek, vždy to bude moje subjektívne hodnotenie a každý si môže vytvoriť vlastný názor. Každý rok zverejňujeme správu o našej činnosti, ktorá je dostupná na našom webe. Ja to vidím tak, že naša činnosť je zmysluplná. Množstvo hodín strávených na skúškach a vystúpeniach je dobre využitý čas. Je to zmes práce i zábavy, starostí i radostí. Prináša úžitok nám i verejnosti.

Počas tohto roka, ktorý sa pomaly blíži ku svojmu koncu, sme pokračovali v udržiavaní viacerých starších či mladších tradícií. Podieľali sme sa na založení nových, ako napríklad stretnutie pri soche patrónky baníkov sv. Barbory v reštaurácii rovnakého mena. Vyskúšali sme aj osvedčené postupy iných speváckych zborov a vybrali sme sa prvýkrát na víkendové spevácke sústreďenie, na ktorom sme intenzívne nacvičovali skladby dopoludnia aj popoludní. Tak sme za dva dni stihli to, čo nám počas roka trvá mesiac i viac.

Prijali sme aj ponuku na doteraz nevyskúšanú spoluprácu s hudobnou skupinou v obsadení gitara, klávesy, basa a bicie. V tejto podobe sme uskutočnili zatiaľ len jedno

vystúpenie počas Salamandrových dní 2023. Vzhľadom na úspech u publika, odhodlali sme sa uskutočniť aj druhý koncert v adventnom období. Tentoraz našu ponuku prijal opäť Dodo Klimko Band. V rámci príprav sme zistili, že rovnaká idea sa zrodila aj u organizátorov osláv 30. výročia zapísania nášho mesta do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, a tak sme spojili sily do spoločného podujatia, ktoré sa uskutoční 11.12. o 17.00 hod. v evanjelickom kostole. Tešíme sa na koncert a veríme, že sa vydarí.

Z už uvedených skutočností je zrejmé, že naša činnosť nevyhnutne vyžaduje spoluprácu s inými jednotlivcami, skupinami, inštitúciami a organizáciami. Za túto spoluprácu všetkým ďakujeme. Snáď sa nikto neurazí, keď nevymenujem všetkých, ale ako nasledoviahodný príklad uvediem z jednotlivcov Mgr. Petra Erneka, Ing. Erika Sombathyho a Doda Klimka, z organizácií zase Banskoštiavnicko-hodrušský banícky spolok, Združenie baníckych spolkov a cechov Slovenska, Slovenskú banskú spol. s r.o., Hodruša Hámre, Pohronské osvetové stredisko.

Osobitné poďakovanie patrí našej samospráve, poslancom mestského zastupiteľstva, komisii športu a kultúry, primátorke Mgr. Nadežde Babiakovej, oddeleniu kultúry mestského úradu. Vážime si dlhodobú podporu, ktorá pokračuje aj po komunálnych voľbách v roku 2022 a prejavuje sa v oblasti organizačnej i finančnej. Dotácia z rozpočtu mesta bola aj v uplynulom roku dôležitou súčasťou nášho hospodárenia.

V neposlednom rade poďakovanie patrí nášmu zbormajstrovi Mgr. Jánovi Kružlicovi mladšiemu. Bez zbormajstra nemôže spevácky zbor vôbec existovať a bez kvalitného zbormajstra nemôže dosiahnuť želanú úroveň. Akýkoľvek náš úspech je predovšetkým výsledkom jeho práce. Máme šťastie, že je to povolaním učiteľ a vie, ako na to. Viac ako dvadsať chlapcov nezvládne každý, ale jemu sa to darí.

Vráťme sa ešte k tej bilanci. Krátkodobé ciele sa nám ako-tak darí naplňovať. Horšie je to s dlhodobými. Stále máme ambíciu napísať a vydať publikáciu o Spevokole Štiavničan, čo sme do našich okrúhlych výročí nestihli. Takisto máme ambíciu nahráť zvukový nosič. Najväčšou prekážkou pri jej naplnení je personálne obsadenie zboru. Píšem o tom každý rok, niekedy i viackrát. Nová krv v našich radoch je jednoducho potrebná. Za dvadsať rokov po založení občianskeho združenia pribudlo 29 členov a ubudlo 33 členov. Z celkového počtu aktívnych členov 29 pri založení sme klesli na súčasných 25 členov a vekový priemer stúpul už na 59 rokov. Len 8 členov je mladších ako 50 rokov. Vzhľadom na uvedené fakty aj dnes ukončím svoj príspevok výzvou, aby sa k nám pridali muži, mládenčí či chlapci, ktorí majú chuť spievať a zažiť mnoho zaujímavých chvíľ v mužskom kolektíve nášho spevokolu. Kontakty nájdete na našom webe alebo facebooku, alebo sa stačí popýtať známych či pogúliť na internete. Alebo sa pridte pozrieť na náš koncert 11.12. o 17.00 hod. v evanjelickom kostole. Zdar Boh!

Rudolf Fajbík

oznamy, spomienky

Výstava

Po vernisáži v Trotuar Cafe Vás pozývame na predajnú výstavu fotografií „Cesty3“ Jána „Hymyho“ Sedíleka do 8.1.2024. Tešíme sa na Vašu návštevu!

Org.

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že **úradné hodiny v kancelárii** budú iba **v stredu 8.00 – 12.00 h** až do odvolania, z prevádzkových dôvodov. Informácie o činnosti alebo členstve v organizácii môžete získať na tel. čísle: 045 / 692 08 75 počas pracovných hodín alebo v Štiavnických novinách a vo výveske na Krížovatke.

Výbor ZO SZTP

Ponuka

Základná škola Jozefa Kollára ponúka priestory jedálne na konanie spoločenských udalostí, osláv, večierkov a pod. Kontakty: 0904 523 872, 0911 875 772.

ZŠ J. Kollára

Ponuka

Centrum voľného času v Banskej Štiavnici ponúka tanečné vystúpenia súboru Applause na zábavy, večierky, spoločenské akcie. V ponuke máme tance národné, moderné, ľudové a pod. Bližšie informácie v CVČ na č. tel.: 0907 598 567.

J. Machilová

Oznam

Informačné centrum mesta Banská Štiavnica oznamuje, že lístky na kultúrne podujatia a koncerty sú v predaji a môžete si ich zakúpiť na Námestí sv. Trojice 1.

Otvorené:

po-so: 8.00 – 16.00 h

ne: zatvorené

Kontakt:

045/6949653,
ic@banskastiavnica.sk

IC BŠ

Spevokol Štiavničan na Baníckom dni v Hodruši 1.9.2023 FOTO ARCHÍV AUTORA

MATERSKÉ CENTRUM

MC otvorené pre rodičov s deťmi mimo aktivít v materskom centre. Vďaka kurzom, prednáškam, aktivitám a seminárom, ktoré v našom materskom centre prebiehajú, majú mamičky možnosť naučiť sa niečo nové, fyzicky a psychicky si oddýchnuť od každodenných povinností, načerpať energiu a nové poznatky či zručnosti.

pondelok: 8.00 – 12.00 h knižnica,
12.30 – 15.00 h MC
utorok: aktivity v MC: Babymove...
streda: 8.00 – 12.00 h knižnica,
po 12.30 čitateľský klub
(pre deti ZŠ)
štvrtok: aktivity v MC: Babymove...
12.30 – 15.00 h MC,
po 16.00 prednášky, semináre
podľa programu MC
piatok: 8.00 – 15.00 h

Materské centrum slúži na podporu rodín, ako bezpečné miesto pre stretávanie sa rodičov s deťmi či budúcich mamičiek. Služi na oddych, socializáciu a zmysluplné trávenie času s deťmi. Cieľom je znížiť izolovanosť, budovať u detí prvé sociálne vzťahy, zmierňovať strach z kolektívu. Vďaka kurzom, prednáškam, aktivitám a seminárom, ktoré v našom materskom centre prebiehajú, majú mamičky možnosť naučiť sa niečo nové, fyzicky a psychicky si oddýchnuť od každodenných povinností, načerpať energiu a nové poznatky či zručnosti.

Utorok, 12. 12., 19. 12. 2023, od 9.30 h
Štvrtok, 14. 12., 21. 12. 2023, od 9.30 h

BABYMOVE3

Vhodné pre deti vo veku 14–36 mesiacov. Kurz zameraný na všestranný rozvoj dieťaťa. Obsahom kurzu sú pesničky, básničky a riekanky. Pomocou rôznych pomôcok (Overball, balančné podložky, hudobné nástroje, loptičky...) sa zameriava na cvičenia hrubej a jemnej motoriky, správny nácvik chôdze na špecializovanej dráhe. Súčasťou kurzu je aj pohybová a hudobná výchova, či aktivity na princípe montessori pedagogiky. Cvičí sa 1x týždenne, 45 minút. Kontakt: FB: Veselé nôžky, e-mail: dana.takacova21@gmail.com

Šťavnýcký vianočný jarmok

vás tento rok čaká so sviatočným programom až do večerných hodín.

Slovenské banské múzeum a Oblastná organizácia cestovného ruchu Región Banská Štiavnica vás pozývajú na obľúbený Šťavnýcký vianočný jarmok s neopakovateľnou atmosférou.

Na nádvorí Kammerhofu vás aj tento rok čakajú originálne výrobky remeselníkov a rôznych tvorivých výrobcov, dobré jedlo, pitie a celodenný kultúrny program na vianočnom pódiu. O program sa postarajú koledníci, folklórne a spevácke súbory či dychová hudba. Pre deti máme nachystané vianočné rozprávky v podaní Divadla pod balkónom.

Príďte si vychutnať príjemnú zimnú atmosféru, ktorá je umocnená vôňou tradičných vianočných špeciálov. Môžete sa tešiť na všakovaké pobavenia a kuknutia, ako aj na pečenie oblátok v historickej forme nad ohňom a ešte oveľa viac! V interiéri Kammerhofu, v expozícii Baníctvo na Slovensku, bude prebiehať hra Putovanie za betlehemskou hviezdou, do ktorej sa môžu zapojiť všetky vekové kategórie a získať malú odmenu pre potešenie. Neobčýťte! Buďte na kúpenia, na zajedenia, na zapýtya! Príďte račej pešo, neobanujete!

Program:

Piatok 8. december, 11.00–20.00 h

13.00 h Koledníci z Katolíckej školy sv. F. Assiského

13.30 h Vianoce v lese, Materská škola Čistinka

14.30 h Šťavnýcké Vianoce, Materská škola 1. mája

15.30 h Hviezda od Lucie do Vianoc, Divadelné predstavenie ZUŠ

16.00 h Dobrá zvest, Zborík ZUŠ

17.00 h Vianočné koledy, FS Pohronka zo Šášova

18.00 h Koledy, Spevácka skupina Sekera

19.00 h Spevy s mužskou speváckou skupinou Sekera

Sobota 9. december, 9.00–20.00 h

11.00 h Vianočná rozprávka: Keď vyjde hviezdica, Divadlo pod balkónom

12.00 h Vianočná tržnica, Materská škola Nezábudka

13.00 h Knižné novinky

14.00 h Vianočná rozprávka: Neobyčajný príbeh obuvníka Jakuba, Divadlo pod balkónom

15.00 h Spevokol Štiavničan

16.00 h Spevokol Štiavničan

17.00 h Dychová hudba Sitňanka

Podujatie je realizované s finančnou podporou Ministerstva dopravy Slovenskej republiky a Mesta Banská Štiavnica. Program vznikol vďaka partnerstvu s Oblasťou organizáciou cestovného ruchu Región Banská Štiavnica. Sponzormi podujatia sú COOP Jednota, Žarnovica, Sibacol, s.r.o., RP Domácnosť – M.Blahút, potraviny Ernek, Comex – K.Líškayová, Ján Majšniar – Čajovňa Klopáčka, Ovocie zelenina J.Szegéňová, pekáreň Anton Antol, spol s.r.o. Ďakujeme za podporu!

www.muzeumbs.sk. **Kontakt:**
lencova.miriam@muzeumbs.sk,
0948 027 116

SBM

Utorok, 12. 12., 19. 12. 2023, od 15.45 h
TANEC +

Vhodné pre deti od 3 rokov. Kurz zameraný na všestranný rozvoj dieťaťa. Obsahom kurzu sú: pohybová príprava, tanečná výchova, rytmika, hudobná výchova, montessori pedagogika. Cvičí sa 1x týždenne, 45 minút. Kontakt: FB: Veselé nôžky, e-mail: dana.takacova21@gmail.com

Utorok, 12. 12., 19. 12. 2023, od 16.30 h
ZDRAVÉ NÔŽKY

Vhodné pre deti od 3 rokov. Nohy sú po srdiečku najviac používané v našom ľudskom tele (nosia nás celý život), práve preto si zaslúžia tú najlepšiu starostlivosť. Na kurze zdravé nôžky sa okrem našich nôh budeme venovať silnému strediu tela, zlepšeniu koordinácie našich pohybov a pokúsime sa spoločne odstrániť časté problémy pohybového aparátu. Cvičí sa 1x týždenne, 45 minút. Kontakt: FB: Veselé nôžky, e-mail: dana.takacova21@gmail.com

Štvrtok, 14. 12., 21. 12. 2023, od 10.15 h
BABYMOVE2

Vhodné pre deti vo veku 9–13 mesiacov. Kurz zameraný na všestranný rozvoj dieťaťa. Obsahom kurzu sú pesničky, básničky a riekanky. Pomocou rôznych pomôcok (Overball, balančné podložky, hudobné nástroje, loptičky...) sa kurz zameriava na cvičenia hrubej a jemnej motoriky, posilňovanie svalstva pre podporu štvornožkovania a šikmého sedu, sedu... Pomocou senzomotorickej dráhy podporujeme u dieťaťa rozvoj hrubej motoriky, koordináciu pohybov a rovnováhu. Cvičí sa 1x týždenne, 45 minút. Kontakt: FB: Veselé nôžky, e-mail: dana.takacova21@gmail.com

citát

„Na Vianoce sa podelte o svoje srdcia“

Marián Palko

Futbalový zápas

Výbornú atmosféru vytvorili
aj deti.

Dňa 26.11. 2023 sa hráči, tréneri, rodičia a fanúšikovia klubu FK Sitno zúčastnili prvoligového zápasu medzi tímami FK Železiarne Podbrezová a Spartak Trnava. Táto myšlienka vznikla v rámci dobrých vzťahov medzi našim futbalovým klubom FK Sitno a FK Železiarne Podbrezová. V lete počas futbalových Nesiá kempov sme sa zúčastnili tréningového procesu mužov v Podbrezovej, kde mohli naši mladí chalani a dievčatá vidieť, ako tré-

nújú profesionálni hráči. Dostali sme pozvanie, ktoré sa neodmieta a preto sme vycestovali na ich futbalový zápas proti tímu Spartaka Trnava. Napriek chladnému počasiu sme si zápas veľmi užili, bolo sa načo pozeráť, padli pekné góly a po zápase sme vytlieskali všetkých hráčov na ihrisku. Dúfame, že naše mladé nádeje si odniesli pozitívny zážitok zo zápasu a prvoligového atmosféra ich motivuje do ďalšieho tréningového procesu. Ďakujeme za pozvanie FK Železiar, radi vás opäť navštívime! Toúto cestou sa chceme ešte veľmi

pekne poďakovať za dopravu, ktorú pre nás zadarmo zabezpečil Peter Ernek.

Bavíme sa futbalom!

FK Sitno BŠ

Podakovanie

Na zápas proti Trnave si našli cestu aj deti a mladí futbalisti z Banskej Štiavnice, Handlovej, Prievidze, Hnúšte, Liptovskej Lužnej, Žiaru nad Hronom či Brezna – Mazorníkova, ktorým chceme touto cestou poďakovať a verieme, že sa budeme stretávať čo najčastejšie.

FK Železiarne Podbrezová

INFORMATÓRIUM MESTSKEJ KULTÚRY

Piatok 8.12. o 18.30 h
Nedeľa 10.12. o 18.30 h

Dcéra divočiny

Triler, dráma, 108 min., MP:18, vstupné: 6€. Helena vyrastala s matkou a otcom hlboko uprostred močiarov a lesov, ďaleko od akejkoľvek civilizácie. Poznala len ich chatu, lesy a bažiny. Od útleho veku ju otec učil, ako prežiť v drsnej divočine, ako stopovať a loviť zver. Zároveň si s ňou vytvoril desivo blízke puto. Ako dieťa však Helena netušila, čo sa skrýva za ich životom v lese. Otec ju a jej matku násilím držal ďaleko od vonkajšieho sveta. Keď sa im podarilo z jeho zajatia ujsť, bol chytý a uväznený. Ľudia ho začali nazývať kráľom bažín.

Sobota 9.12. o 18.30 h
Nedeľa 10.12. o 16.00 h

Perinbaba

a dva svety

Rodinný, rozprávka, 106 min., MP, vstupné: 6€.

Utorok 12.12. o 18.30 h
Karaoke blues

Komédia, dráma, 81 min., MP:12, vstupné: 6€. Pokladníčka v supermarketke Ansa je čistou dušou a svojou prítomnosťou rozžiari každý priestor, kam vkročí. Šarmantný robotník Holappa rád trávi čas s fľašou pálenky. Jedného dňa medzi nimi za zvukov rock'n'rolloveho karaoke preskočí iskra a títo roztomilí vydedenci majú konečne šancu na večnú lásku. Dokážu dvaja ľudia hľadať šťastie zdolať nástrahy v podobe nesmelosti, stratených telefónnych čísel, mužovej prichýlnosti k alkoholu i nepriaznivých okolností? Svojrážny fínsky režisér Aki Kaurismäki natočil vlastné očarujúce poňatie osudovej romancy.

Štvrtok 14.12. o 18.30 h
Sobota 16.12. o 18.30 h

Wonka

Rodinný, komédia, dobrodružný, 116 min., MP:7, vstupné: 6€. Keď nádejný Willy Wonka dorazí do sveta výroby čokolády, nemá nič iné ako pár mincí vo vrecku a klubok plný snov – jedným z nich je otvoriť si vlastný obchod s čokoládou. Jeho sny ale prekazí Čokoládový kartel a ziskuchtivá pani Drhná. No vďaka jeho dôvtipu, talentu a nových kamarátov sa Willy vydáva na veľké čokoládové dobrodružstvo a zistí, že kým väčšina ľudí uprednostní chamtivosť pred dobrom, všade sa nájde svetielko nádeje – stačí len použiť svoju fantáziu!

Piatok 15.12. o 18.30 h
Emília

Dokumentárny, 75 min., MP:12, vstupné: 6€. Film Emília prevedie divákov zákrutami času, umožní im pochopiť súvislosti hereckého života i umeleckého snaženia. Prostredníctvom výpovedí priateľov, kolegov, spolupracovníkov, filmových a divadelných kritikov, autori pred nami skladajú pestrú mozaiku názorov, ktorá postupne vytvára obraz výnimočnej osobnosti. Za účasti režiséra, producenta a p. M. Vášáryovej.

Poklady Banskej Štiavnice

je názov podujatia, ktoré pripravila mestská knižnica 30.11. pre obyvateľov nášho mesta a všetkých záujemcov o tvorbu a život nášho uznávaného autora- spisovateľa Juraja Červenáka, ako aj o umelecké prejavy - talenty žiakov miestnej základnej umeleckej školy,

poklady ľudského ducha, ktoré keď sa správne odhalia, zveladia a vypestujú, môžu prinášať veľa úžitku, radosti, pohody a naplnenia duševných potrieb mnohých ľudí.

No niekedy to nie je len bezprostredné okolie, ktoré profituje z talentu a trpezlivej práce jednotlivca. Juraj Červenák je toho jasným dôkazom. Už dávno prerástol hranice nášho mesta, poznajú ho na celom Slovensku, veľmi dobre aj v Čechách, kde začal vydávať prvé diela, je už známy v Poľsku, preklady jeho kníh sa objavili aj v iných jazykoch. Ročne sa predá okolo 50 tisíc výtlačkov jeho kníh, patrí k najpredávanejším autorom na Slovensku a je jedným z mála spisovateľov na plný úväzok, stále žiadaným, stále aktívnym a predávaným. Žáner fantasy má na Slovensku momentálne zelenú, no keď sa objaví čosi ako historická detektívka, vzniká hotový čitateľský ošiaľ. Spoznávať históriu svojho mesta na pozadí zaujímavej detektívnej zápletky môže byť vyslovene lahôdkou. To, že napísanie takej knihy si vyžaduje intenzívnu študijnú prípravu, konzultácie, poznávanie návštevy daného miesta a mnoho iného, o tom, ale aj o množstve iných vecí nám prišiel Juraj porozprávať, ochotný a skromný rovnako ako sme ho poznali pred rokmi, keď len málokto tušil, čím žije, čo sa v ňom ukrýva a že už vydáva prvé knihy v Čechách. Množstvo otázok písaných účastníkmi podujatia na kartičky v rámci nášho „spisovateľského“ workshopu (najzaujímavejšie a najoriginálnejšie položená otázka) zodpovedal ku spokojnosti všetkých, a tie najzaujímavejšie boli odmenené malými darčekom. Podujatie bolo určené záujemcom o tvorbu Juraja Červenáka naprieč generáciami, preto sme vybrali ako spojivko pre rôzne vekové kategórie možno neznámejšie, možno trochu

netypické Jurajovo dielo- Legendy Zlatého mesta, ktoré bolo vydané ako živá učebnica- pomôcka pre žiakov, ktorí sa vďaka nemu môžu dozvedieť oveľa viac a oveľa zaujímavejšou formou množstvo faktov o Banskej Štiavnici na pozadí zaujímavých príbehov spojených s malými tajomnými bytostami- živlami: Vodou, Ohňom, Železom, Drevom a Zemou, zrodenými v dávnych časoch v našich končinách. Knihu určite odporúčame, minimálne do každej štiavnickej domácnosti.

Keď sa stretne talent spisovateľský s talentmi hudobnými a speváckymi, môže vzniknúť pekný umelecký zážitok, akého svedkom sme boli aj my, účastníci literárno-hudobného podujatia v súčasných priestoroch ZUŠ, s Jurajom Červenákom a talentovanými, milými a šikovnými žiakmi a pedagógmi základnej umeleckej školy, ktorá si prešla v tomto roku ťažkým, strastiplným obdobím, ale ktorá vstala doslova ako Fénix z popola, krajšia a posilnená priazňou dobrých ľudí. Ďakujeme, p. riaditeľka, Irenka Chovanová, ďakujeme za všetky nádherné piesne, či už Rúfusove modlitbičky, Zimu Tomáša Janovica v podaní „zboríka“, ako i všetky ostatné sólo spevácke či hudobné vystúpenia, za poskytnutie priestorov i organizačné zabezpečenie. Ďakujeme, Juraj Červenák, za Tvoju ochotu, priateľskosť a spoluprácu, a vďaka patrí i všetkým prítomným, ktorí sa i napriek nepriazni počasia prišli stretnúť, pobaviť, potešiť, pozdieľať a podporiť naše nesporné talenty v ďalšom napredovaní. Napokon ďakujeme i Fondu na podporu umenia, ktorý nám umožnil podujatie zorganizovať vďaka finančnej podpore z verejných zdrojov, ako i Mestu Banská Štiavnica, ktoré sa podieľalo na spolufinancovaní nášho projektu s názvom „Keď kniha ožije“.

/s vďakou Vaša Msk/

Nedeľa 17.12. o 16.00 h
Prianie

Animovaný, komédia, rodinný, dobrodružný, 92 min., MP, vstupné: 6€. V novom animovanom filme „Prianie“ od štúdia Disney vysloví mladé a vtípne dievča Asha také silné prianie, že ho vypočuje samotný vesmír. Alebo skôr živá, magická guľa nezmernej energie, ktorá sa nazýva Hviezda. Spolu s Hviezdu musí Asha čeliť hrozivému nepriateľovi, kráľovi Magnificovi, vládovi ríše Rosas, ktorý ohrozuje Ashiných priateľov a blízkych. Asha a Hviezda dokážu, že keď sa vôľa odvážneho človeka spojí s kúzlom hviezd, môžu sa diať zázraky.

Nedeľa 17.12. o 18.30 h
Streda 20.12. o 18.30 h
Traja mušketerieri: Milady

Akcia, dobrodružný, 121 min., MP:12, vstupné: 6€. Constance je unesená pred D'Artagnanovými očami. Pri šialenej snahe zachrániť ju je mladý mušketer nutený spojiť svoje sily so záhadnou Milady de Winter. No keď je vyhlásená vojna a Athos, Porthos a Aramis sa už pridali na front, strašné tajomstvo z minulosti naruší všetky staré spojenectvá. Keďže kráľ sa dostáva čoraz viac pod kontrolu kardinála Richelieua, D'Artagnan a mušketeri sú poslednými baštami pred chaosom. Osud ich však vtiahne do sprisahania a postaví ich pred strašnú voľbu: budú musieť obetovať tých, ktorých milujú, aby dokončili svoju misiu?

Utorok 19.12. o 18.30 h
Lítá v tom

Romantický, komédia, 95 min., MP:12, vstupné: 6€. **Predpremiéra filmu k 10 výročiu digitalizácie kina Akademič.** Čo všetko sa môže stať, keď sa zapletiete do jedného „nevinného“ klamstva? Hlavný hrdina Lukáš nemá o ženy vôbec núdzu, lenže problémom je, že málokto sa zaujíma o vesmír a kozmonautiku, pričom preňho je táto jeho vášeň vždy na prvom mieste. Lukáš chce ešte naposledy potešiť svoju chorú mamu, ktorá zo všetkého najviac ťuží po vnúčatách. Nenapadne mu nič lepšie než presvedčiť prostorekú tehotnú susedu a bývalú striptérku Natáliu, aby predstierala, že je jeho nastávajúcou a budúcou matkou jeho dieťaťa. No čo čert nechcel, Lukášova mama sa zázračne uzdraví. Teraz sa za žiadnu cenu nesmie dozvedieť pravdu a Lukáš s Natáliou tak musia naďalej predstierať, že sú ako dve zamilované hrdličky.

Štvrtok 21.12. o 18.30 h
(titulky)

Aquaman a strate- né kráľovstvo

Akcia, fantasy, dobrodružný, 120 min., MP:12, vstupné: 6€. Black Manta, stále poháňaný potrebou pomstiť smrť svojho otca sa nezastaví pred ničím, aby Aquamana raz a navždy porazil. Tentoraz Black Manta ovláda silu mýtického Čierneho trojzubka, ktorý uchováva starodávnu a zákernú silu. Aby ho porazil, Aquaman sa obráti na netradičného spojenca - svojho uväzneného brata Orma, bývalého kráľa Atlantidy.

Vianočná súťaž

Opäť sme pre Vás opäť pripravili zaujímavú vianočnú súťaž o atraktívne vecné ceny. Stačí, ak nám v 2 súťažných kolách správne odpoviete na 4 súťažné otázky a zaradíme Vás do žrebovania. Témou otázok sú tradície počas Vianoc.

2. súťažné kolo:

Otázky:

3. Aká polievka na Štedrý večer má rodine zabezpečiť bohatstvo?

- a) šošovicová
- b) rybací
- c) kapustnica

4. Odkiaľ pochádza zvyk spojený s bozkávaním sa pod imelom?

- a) Nemecko
- b) Anglicko
- c) Francúzsko

Kupón č.2

Správna odpoveď:

Meno a priezvisko:

Kontakt:

Správne znenia spolu so súťažnými kupónmi nám posielajte do redakcie ŠN v termíne **do 15. 12.** Šťastných výhercov uverejníme v ŠN č. 30/2023 dňa 21. 12. Prajeme všetkým čitateľom veľa šťastia!

Vaša red. ŠN

Úspechy

Šachového klubu Banská Štiavnica

Šachisti v 1. i 2. najvyššej šachovej súťaži dosahujú zriedkavo dobré úspechy. Bez straty bodu sú v oboch ligách na prvých miestach. Najbližšie sa hrá doma 3. liga **10. 12.** (v nedeľu) so ŠK Lučenec **o 10.00 h v podkroví KC Banská Štiavnica.** Príďte ticho povzbudiť. Ďakujeme!

Tony Zicho, ŠK Opevnenie BŠ

Medvede na Piargoch

Napriek pomerne častým sťažnostiam na medvede, v niektorých lokalitách na Slovensku a snahe redukovať ich počet strelnými zbraňami, sledovaním diania v prírode a overovaním situácie v praxi v čase klimatických zmien u nás, s potešením sme zistili a radi verejnosti oznamujeme, že v lokalite obce Štiavnické Bane s nimi problémy nemajú.

Tunajší občania si po niekoľkých rokoch už zvykli, že asi desiatka z tých, ktorí za ostatné roky ani v zimných mesiacoch nespia, ale pravidelne sa dva-trikrát do týždňa objavujú v niektorom z trojice tajchov v ich lokalite, vôbec nie sú nebezpeční. Najčastejšie ich vídajú vo Vindšachte. A ako im vravia? Ladové medvede z Piargov. Vlastne sa tak pomenovali sami.

Darí sa im tu aj vďaka Bibe Neschlovej. Chopila sa nielen starostlivosti o nich. Po manželovi prevzala i zodpovednosť za organizovanie podujatia, čo sa pred päťnástimi rokmi vpísalo do povedomia otužilcov a zimných plavcov na Slovensku. Zapísané v kalendári otužileckých akcií sa odvtedy pravidelne konalo každý rok v poslednú novembrovú nedeľu pod názvom Štiavnické letokruhy.

Biba akceptovala, čo priniesol život. Spravila pár zmien. V názve, v spôsobe oznamovania akcie a v dni jej konania. Je patriotkou, preto zdôraznila lokalitu. Ladové medvede zo Zlatých pieskov v Bratislave nedob-

rovoľne opustila pani Magda Chudá, dlhoročná aktivistka a oznamovateľka termínov celoslovenských podujatí. Biba siahla do svojho archívu adries. Stretnutie presunula na sobotu.

Pozvánky rozposlala všetkým priaznivcom celoročného plávania v exteriéri, s ktorými sa doposiaľ zoznámila. Na Katarínu, 25.11.2023 o 14.00 h, sa ich z 20 klubov a združení, no i tých neorganizovaných solitérov, zišlo 141. Spolu opäť rozčeriť hladinu Vindšachty. Teplomer ukazoval, že voda má 5°C a vzduch sa blížil k nule. Tam, kde slnko nedosiahlo, bolo vidieť prvý sneh.

Počas pobytu v tajchu si plavci spomenuli na výkony tohoročných najzdatnejších. Po Zuzane Juskovej, prvej Slovenke, ktorá preplávala La Manche v 2017 roku, sa druhou stala 9.9.2023 Soňa Rebrová. Desať dní na plavbu čakala v júli, no počasie jej ju neumožnilo. V septembri sa musela rozhodnúť za tri dni. Päťdesiatročná bola za 14 hodín 43 minút z Anglicka vo Francúzsku.

Tým istým smerom to v čase 11.33h preplávali 28.8.2023 mama s dcérou, Tatiana a Nina Chudá z Partizánskeho, spolu so Zuzanou Juskovou z Košíc, ako slovenská trojčlenná ženská štafeta. V sexte boli úspešné za 12.40h už v septembri roku 2020. Vtedy sa striedali ešte so Zuzanou Szabóovou z Popradu a Bratislavčankami Zuzanou Vančovou a Soňou Rebrovou.

Šesťčlenná mužská štafeta z 25.7.2023 v zložení Michal Bartal, Peter Blaško, Daniel Červený, Juraj

Červený, Viktor Dluhoš a Pavol Marušák mali pri plavbe z Doveru na pobrežie Francúzska čas 12 hodín a 15 minút. Bol to druhý najlepší čas dosiahnutý v ten deň. Nebolo to však jednoduché. Z deviatich štafiet bolo totiž úspešných iba šesť.

Pre súťaživo zameraných otužilcov a účastníkov predchádzajúcich ročníkov v Slovenskom pohári zimného plávania je príjemnou správou, že počas piatej sezóny v rokoch 2022/2023 sa už tieto preteky konajú oficiálne pod dohľadom SPF – Slovenskej plaveckej federácie. V šiestej sezóne od 4. 11. 2023 do 23. 3. 2024 ich bude desať a uskutočňujú sa na rôznych miestach Slovenska.

Nepochybujeme, že na nich čoskoro stretneme aj otužilcov zo Štiavnice a okolia. Veď zrekonštruovaná krytá plaváreň umožňuje ďalším záujemcom zdokonaľovať si svoj plavecký štýl v zimnom období. V lete priťahujú do tohto prostredia domáчих i cezpoľných snahy skultivovať podobu tajchu Klinger. Jašterice zo Štiavnice tam organizujú otužilecké akcie od februára 2017 roku. Ladové medvede z Piargou od stretávania a plávania vo Vindšachte neodradili ani roky pandémie. Tradíciu novembrového podujatia udržiavala skupinka skalných, štyroch mužov a šiestich žien, v minimálne dvojmetrových rozstupoch s rúškami na tvárach až do čias, kým sa im očkovanie stalo dostupným. Opatrní zostávajú i v čase, keď covid opäť klope na dvere.

D. Šišovič

Piargske ľadové medvede Štiavnické Bane FOTO LUBO LUŽINA

Škôlkárska olympiáda na MŠ 1. mája

Detičky z MŠ 1. mája so seniormi FOTO ARCHÍV AUTORA

Športovú olympiádu poznáme všetci, ale dnes sme zažili škôlkársku športovú olympiádu, a to bolo naozaj niečo výnimočné.

Naši obetaví seniori pripravili 30.11. s pani učiteľkou Jankou fantastický zážitkový deň plný pohybu nielen pre deti, ale aj seniorov. „Robiť radosť druhým je pre nás veľká radosť.“

Vidieť to nadšenie detí, s akým športovali, snažili sa, navzájom sa povzbudzovali, bolo úžasné.

Seniori postavili prekážkovú dráhu pozostávajúcu z rôznych prekážok a úlohou detí bolo absolvovať ju čo najrýchlejšie. Dokonca niektoré úlohy seniori aj odskúšali, aby si zaspomínali na detské časy.

1. podliezť stoličku
2. prejsť po lavičke ako na kladine

3. váľanie sudov na žinenke
4. prechod po lávových farebných kameňoch

5. 5 skokov na pravej a potom na ľavej nohe

6. 5 drepov

7. prechod cez vyvýšený chodník

8. kačacia chôdza v drepe

9. beh do cieľa

Pri každom stanovisku bol dozor kvôli bezpečnosti. Deti si najprv vyskúšali jednotlivé športové úlohy a potom sa začala súťaž, aj s meraním času.

Potom nasledovali disciplíny zamerané na presnosť. Najťažšia úloha bola hod krúžkom na tancujúceho pandrláka a sme radi, že aj toto niektoré deti zvládli. Kop do brány bol pre väčšinu detí hračkou, mnohí mali 100% úspešnosť.

1. hod loptičky do koša

2. kop loptou do brány

3. hod krúžkom na pohyblivý terč
Na záver porota vyhodnotila výsledky, v niektorých prípadoch s rovnakým výsledkom bolo aj viac detí. Pani učiteľka Janka pripravila olympijské medaily a seniori zase darčeky, a to nielen pre víťazov. Boli to samé užitočné veci, farbičky, bloky na kreslenie, dopravná výchova, pexeso, reflexné prvky, záložky do knížky, ale aj zdravé ovocie. Milým prekvapením pre nás bolo, že sme od detí dostali aj my krásne medaily, z čoho sme mali tiež veľkú radosť. Bol to úžasný deň, plný pohybu a radosti pre všetkých. Ďakujem našim ochotným členom aj pani učiteľke Janke za prípravu a realizáciu tohto výnimočného dňa, aj za darčeky, ktoré s láskou pre deti pripravili.

Eva Šestáková

Zimné MS v plávaní

Prvý decembrový víkend sa naši najmladší Tomáš S. a Sebastian T. zúčastnili zimných Majstrovstiev Slovenska v Dolnom Kubíne, kde boli nabráť skúsenosti, zaplávať pár osobákov zo svojich 8 disciplín, zmerať si svoje sily v bazéne v konkurencii 214 plavcov z 51 klubov celého Slovenska.

PK BŠ

INZERCIA

inzercia

■ Kúpim staré motorky JAWA 175, 250, 350, SIMSON, CZ 175, 250, TATRAN, MANET aj diely. Ponúknete, tel. č.: 0949 505 827

■ Predám fotoaparát Praktica MTL 5 na kino film, blesk a teleobjektív, tel. č.: 0915 158 416

služby

■ Kompletne stavebné pre-rábky bytov a domov, rýchlo a za bezkonkurenčné ceny, tel.č. 0944 315 613

Sociálna – Senior
prepravná služba Banská Štiavnica
Pre seniorov a návštevníkov nemocnice. Pre seniorov a ZŤP.
Pre ZŤP na invalidnom vozíku
0948 460 700
Pracovná doba:
Pondelok – Piatok 6.30 – 17.00

INZERCIA

**PONÚKAME NA PREDAJ NOVÉ DODÁVKY
MAN TGE DO 3500kg VO VYSOKEJ VÝBAVE**

KLIKNITE NA WWW.MINI-TRANS.SK

VOLAJTE 0903 763 654

POTREBUJETE PRÍVES?

KLIKNITE NA WWW.MINI-TRANS.SK

ALEBO VOLAJTE NA 0903 763 654

DONÁŠKA AŽ K VAŠIM DVERÁM

- POTRAVINY •
- ALKO • NEALKO •
- CIGARETY •

OBJEDNÁVKY
NA TEL. Č.: 045/692 0150

PRÍJEM OBJEDNÁVOK:
PO – PI: 7:00 DO 19:00 HOD.
SO: 7:00 DO 14:00 HOD.
NE: 7:00 DO 12:00 HOD.

POPLATOK ZA DOVOZ V BŠ: 1,- €

BENU⁺

Lekáreň

Vaša nová lekáreň v centre B. Štiavnice

(ul. Dolná č.3, pod poštou)

OTVORENÁ!

649€
POZNATE Z TV

-50% zľava

Islandský líšojník sirup
+ Pastilky s islandským líšojníkom
druhý produkt s 50% zľavou

Darujte na Vianoce
Olfen FORTE
23,2 mg/g gal, 100 g
Olfen Forte na úľavu od bolesti
a zápalu, napríklad pri:
Pre každú 2. kašeľ alebo kŕče
za 11,19 €

SÚŤAŽ o 5x darčkovú BENU poukážku
Nakúpte a zaregistrujte sa do vernostného programu BENU do
31.12.2023 a vyhrajte darčkovú poukážku v hodnote 10 eur

OTVÁRACIA DOBA: Po – Pia: 08:00 – 15:00 So: 08:00 – 12:00

Tel: 045/692 23 22

Vianočný punč

Srdečne Vás pozývame na
Vianočný punč pred
Reštauráciou Gallery,
8.12.2023 o 18:00.
Výťažok z charitatívnej
akcie, bude použitý pre
materské školy v našom
meste Banská Štiavnica

Nenechajte si zhrdzaviť vaše auto!
Služi Vám vaše auto, ale váš podvozok je
poškodený kráziou od posypu?

Kontroly a údržby podvozkov (i pred STK)

Vyčistenie nečistotného VIN čísla vozidla

Opravy a údržby motorových vozidiel.

Opravy skorodovaných častí zvaráním a

protikoroziným nástrekom - (gumoasfalt).

Zvámočnícka výroba i z nerez

Servísne a údržbárske práce

po dohovore aj iné služby...

ARTEAM BS 0903 391 035

PREDAJ VIANOČNÝCH KAPROV

štvrtok 21.12.

od 12:00 do 17:00 hod.
VOLNÝ PREDAJ bez objednávok,
cena bude upresnená

22.12.-23.12.

od 12:00 do 17:00 hod.
predaj LEN NA OBJEDNÁVKU,
prosíme nahlásiť do 18.12.

OVOCIE - ZELENINA Drieňová
Banská Štiavnica

0902 124 970

V ponuke aj pstruh, tolstolobik a sumec - len na objednávku na deň 22.12.

Budú plesy a ty kde si?

Bav sa v PLETE
v zime v lete
pri stole
aj na parkete

PRIPRAVUJEME

- ★ PLETA ples dobrej nálady
- ★ Teplákový ples
- ★ Valentínsky ples

10%
zľava
v predpredaji

Tel: 0948 255 959
mail: pleta.salasp@gmail.com

Pleta 9
Banská Štiavnica

Ošetrovanie a rez stromov

Arboristika

Rez živých plotov, výsadba stromov, výrub stromov, štiepkovanie a odvoz drevnej hmoty

☎ 0904 842 323 🌐 www.citytrees.sk

L.N.Trade Pod Sitnom

registrovaný sociálny podnik

ponúka:

- stavebnú činnosť
- murárske práce

☎ 0911 772 771

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Dvojtyždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý druhý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 9:00
■ redaktor: Mgr. Michal Kríž ■ redakčná rada: Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Nikolajová, Mgr. Martin Ma-
charik, Mgr. Lukáš Pellegrini, JUDr. Gejza Volf ■ jazyková úprava: Katarína Kissová ■ sadzba a dizajn: Mgr. Má-
ria Sisková ■ adresa redakcie: Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofska 1, Banská Štiavnica,
tel.: 045 6949652, 0918 688 850, e-mail: michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené Oz SsRP B.Bystrica č.j. 1167/94-PTP
zo dňa 6.4.1994 ■ vydavateľ: Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ evidenčné číslo: EV 4429/11
■ ISSN 1337-8023 ■ tlač: Nikara, Krupina ■ redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov! Nevyžiadané rukopisy a fotografie
redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho pís-
omného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.

© Redakcia Štiavnických novín

29